ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4692 — ՇՈՒԼԻՍ 20/2 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 — ՈՒՐԲԱԹ — 16 ՐԷՊԻԼ ԱՒԵՐ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4692

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزه‌تسى اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

20 ՓԱՐԱ — 20 ՓԱՐԱ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	ղրշ.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ	20	»

Տրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 116 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Յետադարձ բրդատարի ծախքը բաժանորդագրողներու կը վերադարձուի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

«ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ ՓԱՔ Կ'ԸՆԷ»

Վերջապէս Պատրիարքարանը զգաց Խաբերդի առաջնորդութեան փոխուելիութեան մը պէտքը, այսչափ տարիներու ընթացքին մէջ կրկնուած բողոքներէ վերջ: Թէպէտ վերջին բողոքները ոչ այնչափ ուղղակիօրէն մտածումի մը արդիւնք, այլու ամենայնիւ իրենց մէջ կը պատկերացնէին հշմարտութիւնը առաջնորդին դէմ ցարդ եղած ամբաստանութիւններուն, որոնք կը մատնանշէին զեղծումներու և ապիկարութեան անհանդուրժ շարքեր: Պետրոս վարդապետ Խաբերդի մէջ կէս դարու կեանք մը ապրած է պատնով, վարդապետութենէն սկսեալ մինչեւ առաջնորդութիւնը, ու կէս դարու այդ կեանքը այնքան սերտ աղերս ունեցած է իր շրջակայ համայնքին բարոյական ու կրթական կեանքին հետ, որ անհնար պիտի ըլլայ զանի բաժնել այդ կենսական պայմաններէն: Զատ միջավայր չունի անիկա, միշտ ապրած է իր շուրջին մէջ, իր տարիներուն եռագարկը ու թերեւս ուելին՝ արատներ դրոշմելով ժամանակի պատմութեան մէջ, եթէ անշշուկ դերէ մը փոքրիկ դայն իր բոլոր դիներուն մէջ ներկայել:

Մենք պիտի չանենք ուրուագիծ մը միայն տալ այդ կեանքին, որուն անորոշութիւնը կը շեշտուի իր հանրային բաժնին մէջ, իբր ապիկար առաջնորդ, իբր անարժան եկեղեցական, և իբր տգէտ վարդապետ:

Պետրոս վարդապետ հաղիւ հեգելով կրնայ կարդալ: Կանուխէն արդէն ո և է կրթութենէ զուրկ, չէ ուզած բնաւ արժէք տալ անոր, քանի որ ինքը տեսակ մը ժառանգականութեամբ՝ ինքզինքը կրնայ վարդապետութեան սպասարկին մէջ նետել, անանկ ժամանակ մը, երբ արդէն ընծայայուներէն ո՛չ քննութիւն և ոչ ո և է իրական արժանիք կը փընտռուէր: Իր աղգատոհմը որ քահանաներու և վանահայր–վարդապետներու խումբ մը արտադրած է հեռեհեռ Խաբերդի դաշտին համար, ծանօթ է շատերուս: Իր վարդապետութիւնը, սքեմովը միայն ապացուցուած, շատ կանուխ Պատրիարքարանի ուշադրութեան առարկայ դարձած է: Քանիցս ժամանակի Պատրիարքներէն վարուած, քանիցս իր թեմէն հեռացած, Պոլիս կանչուած Պատրիարքարանի կողմէ, ըմբոստացած, դաւանափոխ եղած, լռեցուցած, այդ բոլոր ձեւափոխութիւններուն մէջ կրցած է միշտ իբր վարդապետ ներկայանալ ժողովրդեան աչքին, հովանաւորուած ժամանակի այս կամ այն պաշտօնէութենէն: Նոյն իսկ պարզ ընթերցանութեան մէջ իր շեշտուած ապիկարութիւնը ասկէ 50-60 տարի առաջ աչքին զարկած է իր մեծերէն Արշակունի վարդապետին, քանի որ սա իր նամակներէն մէկուն մէջ իրեն կը գրէ, թէ «քանի որ դուն գրականութեան (ընթերցում ըսել կ'ուզէ անշուշտ) չես հետաքրքիր, շատ յաւելի ապագայ մը պիտի ունենաս»:

Պետրոս վարդ. ցարդ նոյն վիճակին մէջ կը գտնուի, և իր ընթերցումի կարողութիւնը ոչ միայն չէ կրցած այդ թերութիւնէն նոր բան մը աւելցնել, այլ հեռագնահատ չեղած է այնպէս որ երբեմն չդիտես ինչ արժանաւորութեամբ կը պատարագէ, այդ նուիրական արարողութիւնը իր բերանին մէջ կ'աղճատի, աղօթքները կ'այլափոխեն, կ'անգուներն իր հաստ շրթունքներուն ներքեւ, և պատարագի ձեւը միայն կը մնայ, զուրկ բառերու հարազատութենէն ու սրբոյն իմաստէն: Թէ պարզ ընթերցանութիւն մը անգամ կը պակսի իր մօտ, կրնայ նկատուիլ սա պարագայէն: Տարի մը առաջ էր դեռ քաղաքիս բնակիչներէն մէկը քանի մը խուրձ կը դնէ վարդապետին հաւատոյն, և երբ վարդապետը դրամը չի վճարեր, կը ստիպուի երկարողով մը խնդրել, որպէսզի այդ խուրձերուն գրամը յանձնէ Թղթակցին: Պետրոս վարդապետն աչքերը իր գրագրին վրայ բուսած են միշտ, կը տեսնէ թէ քարտուղար չկայ իր մօտ, չընկերիր: Եթէ գրերը չեն խօսիր իրեն, դէթ իրեն ներկայացուած թուղթին մեծութիւնն ու ձեւը բաներ մը կը հասկցնեն իրեն, որովհետեւ մինչեւ այն տեղն ամուսնութեան վկայագիրները այդ ձեւ թուղթերուն վրայ գրուած ու ստորագրուած են, ոչ միայն քահանաներու այլ և անհատներու կողմէն: Պետրոս վարդապետ ձեւացեալ նրբութիւնով մը իսկոյն համարձակ կը դայլայլէ թէ այդ թուղթով հրամանագիր կ'ուզուի իրմէն, ու ապահարգերով կը գրէ, «եթէ չէք արդեւ ամուսնութեան, ի նեղելի առուրս զատ կեսջիք»: Անդրադարձուն որ իր դրամները կը պահանջէր, կ'ապրի այդ գրուածքին առիւ, և իբր մասնակն նմոյզ Պետրոս վարդապետի ծայրագոյն ազգասիրեան, կը պահէ իր մօտ, թերեւս հրաժարելով ալ իր դրամներուն պահանջէն: Եւ քահանայական վկայագրի մը իբր հաստատութիւն կը գրէ. «Մարդս վարդապետ դուն ալ ստորագրէ, կ'ուզէ մեռնի, կ'ուզէ ողջ մնայ»:

Պետրոս վարդապետին մէջ եկեղեցականը գոյութիւն չէ ունեցած բնաւ, իր կեանքին ամբողջ տեւողութեանը մէջ: Եթէ զբաղանք իր կեանքի բարոյական պատմութիւնը, հոն չպիտի կրնանք գտնել էջ մը, տող մը գոնէ որ զինքը արդարացնէ իր եկեղեցականի ընծայութեանը մէջ: Պահ մը հանդիստաս պէտք էր ըլլալ մարդ վերջին ամիսներուն մէջ պատահած բաժանման մը տեսարանին, և ինքնին պիտի հասկնայիր թէ ի՛նչ տարօրինակ զգացումներ բոյն դրած են այդ մարդուն մէջ: Հայհոյանքն ու անպատկառ լեզուն իր աղօթքն են եղած, և լիովի յանդիմանանքը՝ իր զինքը, որ կրնայ նոյն իսկ ամէնէն ամուսնը ալնասել: Որքան կիներ անբարոյացած են իր խօսքերուն երեսէն, Հոս աւելորդ պիտի սեպնք անունները թուարկութիւնն մը ընել՝ վիրաւորած չըլլալու համար շատերուն պարկեշտութիւնը:

Պետրոս վարդապետին մէջ Առաջնորդը ապրած է միայն շահամոլութեան համար: Վաշխագիտութենէն բարձակապէս անտեղեակ, հակառակ իր տարիքին. և դէշ ունակութիւններու մէջ ունեցած իր բազմակողմանի փորձառութեամբ, առաջնորդական պաշտօնը դարձուցած է միայն իր նիւթական շահուն համար: Խաբերդի դաշտը ուր միսիոնարական գործունէութիւն մը կը շեշտուի կրթականին և կրօնականին մէջ. փոխանակ խթան մը ըլլալու իրեն, և իր գործունէութեան մէջ թափ մը, եռանդ մը մտցնելու, զինքը անդադարացուցած է բարձրաձայնէս, ու ժողովրդեան բարոյական ու կրթական կեանքի բարձրացումին անտարբեր մարդու մը պէս, աշխատած է լոկ շահագործել իր պաշտօնը: Եթէ մէկը այցելէ Խաբերդի դաշտը, և քահանաներու անկեղծ խոստովանութիւնները լսէ, պիտի համոզուի, թէ չկայ քահանայ մը, որ իր արժանաւորութեան վկայականը ստացած ըլլայ առանց կողմնակալութեան. դաշտի ամուսնական կեանքն անօրինակ խառնակութիւնը թրանսպոլի ոսկեհանքերուն չափ բանուկ շահու մը աղբիւրը եղած են իրեն համար: Եւ Հապուսի եկեղեցին խնդիրը, դեռ ամէնէն թարմը կրնայ սեպուիլ այս կարգէն, փոյթ չէ թէ վիժած ըլլար այն:

Եւ Պետրոս վարդապետ բոլոր առաջնորդներուն մէջ միակն է որ միշտ յայտարարած է, թէ ձրի ծառայած է ազգին: Ու ինքը միակը եղած է, թերեւս, որ չէ յօժարած բնաւ հրաժարիլ այդ պաշտօնէն շահերէն, վանքերուն հասոյթներէն, ու հրամանիներէն, բաւականանալու համար այն թոշակով, զոր ազգը պիտի որոշէր իրեն համար: Իր ծայրայեղ շահասիրութիւնը չէ թողած զինքը որ գոհ մնայ չափուած, կշռուած ամսաթոշակի մը ցանցերուն մէջ փակուիլ: Ուստի մենք պիտի ծիծաղէինք անոնց վրայ, որոնք պարզամտութիւնը կ'ունենան հաւատալու Պետրոս վարդապետի ձրի ծառայութիւններուն:

Պատրիարքարանը շատ կարուկ չվարուեցաւ այս խնդրոյն մէջ, երբ առաջին հեռագրով Պետրոս վարդապետը Պոլիս ուղղէն անմիջապէս յայտոյ, տարբեր արօրինութեամբ մը զինքը մեր մօտ կը թողուր: Որչափ ատեն Պետրոս վարդապետ Խաբերդի մէջ կը բնակի, բարեւոք միութիւնութիւն մը մեր առաջնորդական կեանքին համար, ցնորք մը պիտի ըլլայ միշտ, անուշիկ երազ մը անիրական, սթափուելէն յետոյ վիժման ենթակայ: Պետրոս վարդապետ հակառակ իր զառամած վիճակին, իր հակայ մարմնին մէջ կը պահէ ամէնէն աղտոտ հակառակութիւնները, որոնք իրենց օժանդակները պիտի ունենան ժողովուրդին մէջ, որչափ ատեն ապօրէն գործերու անհանումի շարքեր իրենց հետ կապած են ազգայիններու մտ մը: Պետրոս վարդապետ գիտէ, թէ Խաբերդի դաշտին մէջ միայն կրնայ ինքզինքը ապրիլ, ջուրի մէջ ապրող ձկներուն պէս, ջուրէն դուրս պիտի մեռնէր անիկա և անոր համար էր, որ Պետրոս վարդապետ հրաժարեցաւ իր պաշտօնէն, և եթէ տակաւին Պատրիարքարանը պնդէ իր պահանջին մէջ զինքը Պոլիս փոխադրելու համար, Պետրոս վարդապետ մտադիր է մինչեւ իսկ իր վարդապետութիւնը և ազգը թողուլ, փախստական Խաբերդի:

Անհերքելի ճշմարտութիւնը սակայն այս բոլորին մէջ նորէն Պետրոս վարդապետի կողմը կը մնայ: Այդ եկեղեցականը և ապիկար Առաջնորդը իր ծառայած կեանքի բարձունքէն երբ իր աչքին առջեւ կը բերէ իր գործերը, երբեմն զղջացող մեղաւորի մը խղճահարութիւնը կը ղգայ իր ներսիդին, և այդ զղջացող վարկեանները մէկուն մէջ, ըսած է իր գործակից-մտերիմներէն մէկուն, թէ «էրս գերեզմանը միայն փաք կ'ընէ»:

Այս հաւատքէն դրդուած է, որ ցարդ չուզեր յանձնել Առաջնորդարանի պաշտօնական թուղթերն ու կնիքը, և մինչեւ իսկ ղղջացած է իր հրաժարականէն, և դեռ կը շարունակէ իր պաշտօնը:

* * *

ԿԱՐՃ ԽՕՍՔԵՐ

ՆԱԽԱՍԱՀՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Համայնքներ կան որոնք մասնաւոր հակում մը ունին թաղականի, աէքսարի, վարժապետի կամ ժամկոչի խնդիրներ յուզելու: Ցաւալի որչափ մարդ կայ համայնքին մէջ, այնչափ մը ալ կուսակցութիւն կը ծագի միշտ այդ փղոյն խնդիրներուն շուրջը, որոնց վերջը չի գար բնաւ:

Տարօրինակ նախասիրութիւն, պիտի ըսէք անշուշտ, բայց վերջապէս ճաշակի խնդիր:

Մնաց որ, մարդիկը անպատճառ համ մը կ'առնեն այդ վէճերէն, այլապէս անկարելի պիտի ըլլար տարին տասերկու ամիս անոնցմով զբաղիլ՝ առանց ձանձրանալու:

Այդ համայնքներէն մէկն ալ Ռուսճուգի հայ գաղութն է: Միշտ աէքսարէր զինքը, իր սիրքը չվերդովելու: Բիէռ որոշեց այնուհետեւ. Բանալեհէյլի դղեակը երթալ, երբ գործ ունենար հոն, Պլանշը տեսնելու ամէն առիթներէ խուսափելու համար:

Բանի մը օր հաւատարիմ գտնուեցաւ իր որոշումին: Առտուն դղեակ կ'երթար և ուղղակի կոմսին աշխատութեան սենեակը կ'ելլէր, ու աշխատութիւնը ատարածին պէս Պուա-լը-Ռուա կը մեկնէր: Բայց դիպուածը կուզար յեղաշրջել իր ծրագիրները, որովհետեւ ամէն անգամուն, երբ բակէն կ'անցնէր, մտքմտքէ աւազանին քով նստած կը գտնէր Պլանշը՝ որուն ձեռքը գիրք մը կը գտնուէր միշտ: Բիէռ խոտին կողմը երթալու համար, սարսռած էր Պլանշի ոտքէն անցնելու, թէեւ անտարբեր ձեւով ու ամառպարանքով կը քալէր և առանց աչքերը բարձրացնելու կը բարեւէր զայն:

Եթէ Սէվրաք նուազ կասկածոտ ըլլար ու շարունակէր դղեակին մէջ տաեն անցնել, թերեւս զուտ բարեկամութեան մը վերածուէր այն զգացումը՝ զոր կը զգար Պլանշի նկատմամբ: Այս տալով անկէ՝ շատ աւելի խորհեցաւ անոր վրայ ու Պլանշ գրաւեց իր ամբողջ էութիւնը: Արդէն իսկ Բիէռ առանց դիտակցութիւն ունենալու, կը սիրէր զայն: Կ'ուրախանար իր հաստատամտութեան վրայ, կը գովէր իր վերապահեալ վարմունքը, ու չէր նշմարեր թէ ամէն անգամուն երբ կը ջանար ինքզինքը զերծ կացուցանել նոյնատ աղջկան ազդեցութենէն, այնքան աւելի կը շեշտուէր անոր ազդած թաքուն հրապոյրը:

Սակայն անկարելի եղաւ որ դէթ քանի մը անգամ չճաշէ դղեակին մէջ: Գինդպէտ Մէրլօ և իր աղջիկը՝ ալ դղեակը հաստատուած էին: Ծիսասար ալ կոմսուհին կողմէ հրաւիրուած էր սա յոյսով, թէ Սէվրաք իր մտերիմ բարեկամին սիրոյն դղեակ դար թերեւս: Սակայն երիտասարդ նստարը հաճելի կացութեան մը մէջ չէր գտնուեր, որուհետեւ գինդպէտը իր բարկացած բնաւորութեամբ միշտ անհանգիստ կ'ընէր զինքը: Մանաւանդ վանքէն հանելէն է վեր՝ գինդպէտը շարունակ կը կռտամբէր իր աղջիկը: Մէրլօ մեծ հանոյք կը զգար նաև նստարը քաշքաշելով. Մատլէն իր հօրը բարկացոտութեան կը հանդուրժէր քաղցրութեամբ. անոր բռնականութեան կը համակերպէր և ժպտագին կ'ընդունէր իր վրայ ի գործ դրուած նախանձոտ հսկողութիւնը: Ծիսասարը որոշած ըլլալով իր սիրած աղջկան հօրը պատճառած բոլոր նեղութիւններուն տոկալ, հրեշտակի համբերութիւն մը ցոյց տուաւ: Թող տուաւ որ գինդպէտը ծաղրէ զինքը և ինք թարթերը քաշէց ծեր սուտիին կողմէ հրաւիրուած էր սա յոյսով, թէ Սէվրաք իր մտերիմ բարեկամին սիրոյն դղեակ դար թերեւս: Սակայն երիտասարդ նստարը հաճելի կացութեան մը մէջ չէր գտնուեր, որուհետեւ գինդպէտը իր բարկացոտ բնաւորութեամբ միշտ անհանգիստ կ'ընէր զինքը: Մատլէնը վանքէն հանելէն է վեր՝ գինդպէտը շարունակ կը կռտամբէր իր աղջիկը: Մէրլօ մեծ հանոյք կը զգար նաև նստարը քաշքաշելով. Մատլէն իր հօրը բարկացոտութեան կը հանդուրժէր քաղցրութեամբ. անոր բռնականութեան կը համակերպէր և ժպտագին կ'ընդունէր իր վրայ ի գործ դրուած նախանձոտ հսկողութիւնը: Ծիսասարը որոշած ըլլալով իր սիրած աղջկան հօրը պատճառած բոլոր նեղութիւններուն տոկալ, հրեշտակի համբերութիւն մը ցոյց տուաւ: Թող տուաւ որ գինդպէտը ծաղրէ զինքը և ինք թարթերը քաշէց ծեր

(*) Ընդհակառակը շատ փայլուն է:

—)(67)(—

ԹՕՐԹ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԱ.

Այդ օրը, հակառակ ամէն գուշակութեան, Սառա որ և է ճիգ չընար Սէվրաքը վար դնելու դղեակին մէջ: Բիէռ կոմսին հետ աշխատելէ յետոյ, դարատապին վրայ պառկած կատարեց և լաուն-թենիս խաղաց: Ժամը հինգին տանները միայն հրաժեշտ առաւ՝ Պուա-լը-Ռուա, դառնալու համար, որպէս զի մայրը առանձին չմնայ: Իր ձիուն վրայ հեծած՝ անտառին ճամբուն կը հետեւէր մտախոհութեամբ:

Բիէռ, սեղանին վրայ, մօրը դիմաց նստած, քիչ խօսեցաւ: Այդ օրուան եղելութեանց վրայ կը խորհէր անձկութեամբ, ահաբեկած ըլլալով այն տպաւորութեան համար, զոր Պլանշ իր վրայ գործած էր: Մի՞թէ պիտի սիրէր այդ նորատի աղջիկը: Կը խորհէր թէ ի՞նչ յիմարութիւն պիտի ըլլար, երբ սիրահարուէր այդ աղջկան: Պարզապէս դժբաղդութեան գիրկը դիմած պիտի ըլլար: Սիրելու իրաւունք չունէր ինք: Գործուած յանցանքին պատճառաւ Սառայի հետ կապուած էր. պէտք էր հաւատարիմ մնար անոր: Իր ամբողջ կեանքը ա՛ լ կաշկանդուած էր: Բանականութիւնը կը հրամայէր իրեն օրիորդ ամ Սինէն հեռանալ, և ուղղամտութիւնը կը յորդորէր զինքը, իր սիրքը չվերդովելու: Բիէռ որոշեց այնուհետեւ Բանալեհէյլի դղեակը երթալ, երբ գործ ունենար հոն, Պլանշը տեսնելու ամէն առիթներէ խուսափելու համար:

Բանի մը օր հաւատարիմ գտնուեցաւ իր որոշումին: Առտուն դղեակ կ'երթար և ուղղակի կոմսին աշխատութեան սենեակը կ'ելլէր, ու աշխատութիւնը ատարածին պէս Պուա-լը-Ռուա կը մեկնէր: Բայց դիպուածը կուզար յեղաշրջել իր ծրագիրները, որովհետեւ ամէն անգամուն, երբ բակէն կ'անցնէր, մտքմտքէ աւազանին քով նստած կը գտնէր Պլանշը՝ որուն ձեռքը գիրք մը կը գտնուէր միշտ: Բիէռ խոտին կողմը երթալու համար, սարսռած էր Պլանշի ոտքէն անցնելու, թէեւ անտարբեր ձեւով ու ամառպարանքով կը քալէր և առանց աչքերը բարձրացնելու կը բարեւէր զայն:

* * *

Խնդիրը լուրջ է, հետեւապէս կ'արժէ երկու խօսքով յայտնել մեր կարծիքը: Ցանձնաժողովին՝ ուրիշ խնայողութիւն չգտնելուն հուսկ ուրեմն վարժարանաց պիւտճէէն զեղչելու բաւական յանդուգն առաջարկը մենք չենք կրնար երկնուութեան մեղմ տեսնել. նոյնն է ամբողջ Իզմիրցւոց համար ալ: Եթէ Ցանձնաժողովը մերոցներ չգտաւ խնայողութեան, ահա մենք ցոյց կուտանք թէ երեն և թէ Գաւառական ժողովոյ այն անդամներուն՝ որոնք կուզեն ընդունիլ Ցանձնաժողովի կողմէ եկած անընդունելի առաջարկը. խնդիր մը որ իր երեսութենէն շատ վեր ըլլալով, արդէն արդիւնած էր իրեն և ըստ այնմ արձանագրուած Գաւառական ժողովին մէջ:

Առաջնորդ հօր	Լիրա	160
Դիւանապետին	»	89
Գրագրին	»	80
Ժողովականի մը	»	36
Պաշտօնէի մը	»	46
Բէյհանայի	»	36
Հաւաքչին	»	46
Զանազան ծախք	»	20
	Լիրա	517

Այս հաշուեցուցակը կը պատկերացնէ առաջնորդարանի տարեկան ծախքը: Ուշադրութիւն ըրէք նախ 36 ոսկւոյ այն գումարին որ կը վճարուի ժողովականի մը: Եթէ վարչութիւնը շատ կը սիրէ այդ անձը, թող հանի իր անձնական fakaեն վճարել այդ դրամը, քանի որ ազգ. արկղին վիճակը շատ անձուկ կը ներկայացուի. (ինչ որ չէ) հետեւապէս չենք ներեր որ շարունակուի այդ անիմաստ ծախքը:

Անցնինք գրագրի ամսականին, 7 ոսկի ամսական կը տրուի ասոր և դրէչն ալ կը կանչէ կ'ըսեն. ահա լուայլ ծախքերու երկրորդ դուռ մըն ալ: Այդ պաշտօնը, որչափ որ կը յիշենք, Մելքիսեդեկ Սրբազանի առաջին պաշտօնավարութեան օրով յանձնուած էր բիկի իզմիրցի 8 արուութիւն էֆ. Աղաստանի, 20 մէճիտ ամսականով, զոր կատարել՝ կանոնաւորութեամբ ու ձեռնհասօրէն կը վարէր, դոհ կացուցանելով վարչութիւնը: Այս պարագան ակնարկելով ըսել կ'ուզենք թէ նոյն գործը 20 մէճիտով մանաւանդ իզմիրի պէս տեղ մը կարելի է յանձնել ուրիշի մը այն պարագային՝ երբ արդի գրագիրը դժկամակի իր ամսականը ղեղչեալ տանէ: Ահա տարեկան 36–38 ոսկւոյ խնայողութիւն մըն ալ:

Դիւանադպիրը 40 տարիէ ի վեր 40 մէճիտ ամսական կը ստանայ, ամիսը 5 10 նամակ գրելու և շաբաթը մէկ անգամ ալ դիւանատան գործողութիւնները արձանագրելու համար: Շատ է 40 մէճիտը, մանաւանդ անանկ մէկու մը որ ժամանակին հատատ հիմերու վրայ խրախած է իր ապագան: Պէտք է ուրեմն ասոր ալ ամսականին կէսը զղեչել և եթէ չբարեհաճի ընդունիլ, այդ պարագային ամէնէն գործնական ու շահաւէտ միջոցն է վարժարանաց ուսուցիչներէն մէկուն ամսականին վրայ մէկ երկու ոսկւոյ յաւելում մը ընելով այդ գործն ալ անոր յանձնել. վստահ եմ կատարելապէս որ շնորհակալութեամբ կ'ընդունի, ահա տարեկան 50)60 ոսկւոյ բացէ երբորդ խնայողութիւն մըն ալ, որ գործադրուելու պարագային՝ բոլոր Իզմիրցիք գոհ մնալուն դրաւ կը դնեմ:

Անցնինք զբէհեսի և պաշտօնեայի մը ամսականներուն՝ որոնց ամսական 35 մէճիտ կը վճարուի: Այս երկու գործերը մէկ հոգի կրնայ ընել: Քիչ մը գործնական մարդիկ ըլլանք, մանաւանդ որ Իզմիրցի ալ ենք: Այդ պաշտօններն ալ յանձնուին գործելու կարող երիտասարդի մը ամսական 5 ոսկւոյ կամ առառաւելն 30 մէճիտով: Ահա տարին 12)15 ոսկւոյ չորրորդ խնայողութեան դաս մըն ալ:

Կարգը եկաւ Առաջնորդ Սրբազանին, որուն յատկացեալ ամսականը թէեւ 68 մէճիտ է, սակայն 70ը կ'անցնի զանազան ծախքերու համար: Այս գումարէն զեղչելու համար Նորին Սրբազանութեան բարեխիղճ զգացումներուն կը դիմեմ. ինքը իբր Քրիստոսի ծառայ, նիւթամոլ չէ և պէտք չէ ալ ըլլայ: Թող բարեհաճի զոհողութիւն մըն ալ ինքը ընել, քանի որ խնդիրը մեր սերունդին մտաւորական և բարոյական մակարդակը բարձրացնելու, ապագայնելու վրայ է: Այս հաշուով Առաջնորդարանի համար տարեկան ծախք մը կ'ունենանք.

Առաջնորդ Հօր	Լիր.	100
Դիւանապետի	»	46
Գրագրի	»	46
Պաշտօնեայ	»	60
Հաւաքիչ	»	46
Զանազան ծախք	»	20
	Լիրա	318

Առաջին և այս հաշուեցուցակներուն տարբերութիւնը զգալի է: Հետեւապէս դրոյցներուն պիւտճէն սապէս կ'ունենանք, Ցանձնաժողովի առաջարկած պիւտճէն պահ մը ընդունելով. (Թաշակները միասեղ

Լիր.	800
Առաջնորդարանի խնայողութիւն	»	219
Եկեղեցոյ բանկէն	»	79
Ցուզաթիւորութիւններէն	»	30
Ալիանս Ֆրանսէզ	»	22
Սպարթալեան կտակէ	»	14
Լիրա	1,136

Ահա գումար մը զոր կարելի է մինչեւ 1500 ոսկւոյ բարձրացնել այն պարագային մէջ երբ Վարչութիւնը վերջապէս

—)(67)(—

ԹՕՐԹ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԱ.

Այդ օրը, հակառակ ամէն գուշակութեան, Սառա որ և է ճիգ չընար Սէվրաքը վար դնելու դղեակին մէջ: Բիէռ կոմսին հետ աշխատելէ յետոյ, դարատապին վրայ պառկած կատարեց և լաուն-թենիս խաղաց: Ժամը հինգին տանները միայն հրաժեշտ առաւ՝ Պուա-լը-Ռուա, դառնալու համար, որպէս զի մայրը առանձին չմնայ: Իր ձիուն վրայ հեծած՝ անտառին ճամբուն կը հետեւէր մտախոհութեամբ:

Բիէռ, սեղանին վրայ, մօրը դիմաց նստած, քիչ խօսեցաւ: Այդ օրուան եղելութեանց վրայ կը խորհէր անձկութեամբ, ահաբեկած ըլլալով այն տպաւորութեան համար, զոր Պլանշ իր վրայ գործած էր: Մի՞թէ պիտի սիրէր այդ նորատի աղջիկը: Կը խորհէր թէ ի՞նչ յիմարութիւն պիտի ըլլար, երբ սիրահարուէր այդ աղջկան: Պարզապէս դժբաղդութեան գիրկը դիմած պիտի ըլլար: Սիրելու իրաւունք չունէր ինք: Գործուած յանցանքին պատճառաւ Սառայի հետ կապուած էր. պէտք էր հաւատարիմ մնար անոր: Իր ամբողջ կեանքը ա՛ լ կաշկանդուած էր: Բանականութիւնը կը հրամայէր իրեն օրիորդ ամ Սինէն հեռանալ, և ուղղամտութիւնը կը յորդորէր զինքը, իր սիրքը չվերդովելու: Բիէռ որոշեց այնուհետեւ. Բանալեհէյլի դղեակը երթալ, երբ գործ ունենար հոն, Պլանշը տեսնելու ամէն առիթներէ խուսափելու համար:

Բանի մը օր հաւատարիմ գտնուեցաւ իր որոշումին: Առտուն դղեակ կ'երթար և ուղղակի կոմսին աշխատութեան սենեակը կ'ելլէր, ու աշխատութիւնը ատարածին պէս Պուա-լը-Ռուա կը մեկնէր: Բայց դիպուածը կուզար յեղաշրջել իր ծրագիրները, որովհետեւ ամէն անգամուն, երբ բակէն կ'անցնէր, մտքմտքէ աւազանին քով նստած կը գտնէր Պլանշը՝ որուն ձեռքը գիրք մը կը գտնուէր միշտ: Բիէռ խոտին կողմը երթալու համար, սարսռած էր Պլանշի ոտքէն անցնելու, թէեւ անտարբեր ձեւով ու ամառպարանքով կը քալէր և առանց աչքերը բարձրացնելու կը բարեւէր զայն:

Եթէ Սէվրաք նուազ կասկածոտ ըլլար ու շարունակէր դղեակին մէջ տաեն անցնել, թերեւս զուտ բարեկամութեան մը վերածուէր այն զգացումը՝ զոր կը զգար Պլանշի նկատմամբ: Այս տալով անկէ՝ շատ աւելի խորհեցաւ անոր վրայ ու Պլանշ գրաւեց իր ամբողջ էութիւնը: Արդէն իսկ Բիէռ առանց դիտակցութիւն ունենալու, կը սիրէր զայն: Կ'ուրախանար իր հաստատամտութեան վրայ, կը գովէր իր վերապահեալ վարմունքը, ու չէր նշմարեր թէ ամէն անգամուն երբ կը ջանար ինքզինքը զերծ կացուցանել նոյնատ աղջկան ազդեցութենէն, այնքան աւելի կը շեշտուէր անոր ազդած թաքուն հրապոյրը:

Սակայն անկարելի եղաւ որ դէթ քանի մը անգամ չճաշէ դղեակին մէջ: Գինդպէտ Մէրլօ և իր աղջիկը՝ ալ դղեակը հաստատուած էին: Ծիսասար ալ կոմսուհին կողմէ հրաւիրուած էր սա յոյսով, թէ Սէվրաք իր մտերիմ բարեկամին սիրոյն դղեակ դար թերեւս: Սակայն երիտասարդ նստարը հաճելի կացութեան մը մէջ չէր գտնուեր, որուհետեւ գինդպէտը իր բարկացոտ բնաւորութեամբ միշտ անհանգիստ կ'ընէր զինքը: Մատլէնը վանքէն հանելէն է վեր՝ գինդպէտը շարունակ կը կռտամբէր իր աղջիկը: Մէրլօ մեծ հանոյք կը զգար նաև նստարը քաշքաշելով. Մատլէն իր հօրը բարկացոտութեան կը հանդուրժէր քաղցրութեամբ. անոր բռնականութեան կը համակերպէր և ժպտագին կ'ընդունէր իր վրայ ի գործ դրուած նախանձոտ հսկողութիւնը: Ծիսասարը որոշած ըլլալով իր սիրած աղջկան հօրը պատճառած բոլոր նեղութիւններուն տոկալ, հրեշտակի համբերութիւն մը ցոյց տուաւ: Թող տուաւ որ գինդպէտը ծաղրէ զինքը և ինք թարթերը քաշէց ծեր

կատուի մը տուած ճանկերուն փոխարէն:

Ուրեմն Բիէռ համակերպեցաւ դղեակ գալ, բայց ոյնքան տխուր դէմք մը առած էր որ կոմսը մտատանջ եղաւ: Տխրութիւնը, կոմսին կարծիքով, ամէնէն գէշ հիւանդութիւնն էր, այնպէս որ մտայ ըլլալ աւելի կը նախընթաբէր իր մէկ որդւոյն կոտրիլը: Հարցաքննեց Բիէռը, բայց գոհացուցիչ պատասխան մը չառաւ: Սէվրաք կը պատասխանէր թէ բան մը չունէր և թէ սովորականին պէս էր: Իրիկուն մը երբ Սէվրաքի մելամաղձութեան վրայ կը խօսուէր ու անոր պատճառները կը փնտռուէր, Պլանշ ըսաւ.

—Օգոստոս 14ին չենք մտներար միթէ:

—Բայց օգոստոս 14ը ի՞նչ առնչութիւն ունի Սէվրաքի տխրութեան հետ, պատասխանեց կոմսը:

(Շարունակելի)

բարեհաճի գոհացում տալ վարժարան-ները բարեկարգելու պատասխանատու անձնաւորութեանց փափաքին. պարզապէս մը զոր հարար անդամ թէ մենք չնչաքիրք մեր նախորդ թղթակցութեանց մէջ և թէ նոյնը կրկնեցի՛ն Գաւառական ժողովոյ մէջ մէկ քանի ժողովականներ։ Վարչութիւնը թող ապահով ըլլայ թէ այդ անձնաւորութիւնները արդէն փորձով ցոյց տուած են իրենց երբեմի բարւոք պաշտօնավարութիւնը, որուն կենդանի ապացոյցը ի մէջ այլոց, կրնանք նոր կայացնել իրենց՝ Ուսում. Խորհրդոյ օգով շրջանառար եղող Պ. Թումայ Պոյանեանը, որ նպրտաց իր ուսումը լրացնելէ յետոյ, այսօր ազգ. երկտեղ վարժարանաց ուսչութեան պաշտօնը կը վարէ։

* * *

Արդ մեր այս դիտողութիւնները Գաւառական ժողովոյ նկատողութեանը կը թողունք և կը սպասենք կատարեալ համաձայնութեամբ դպրոցներու յառաջդիմութեան համար խկոյն ձեռնարկել խնայողութեան, եթէ պէտք կայ սակայն խնայողութեան։ հակառակ պարզային դպրոցներու մատակարարութեան համար առաջարկուած 800 ոսկին շատ աւելի կը գտնենք այն պարզային մէջ՝ երբ վարժարանները պիտի յանձնուին դարձեալ արդի ղղրմկի դասատուներուն՝ որոց կարողութիւնը մէկ քանի տարիէ ի վեր փորձուած՝ այլ սակայն այլ և այլ նրկատումներով անտես առնուած է դժբաղդաբար։ Ուստի, մենք հանգստօրէն սա կարծիքը կը յայտնենք որ փոխանակ 800 ոսկւոյ՝ յատկացնել միայն 300 ոսկի երկտեղ վարժարանաց համար, քանի որ անկիլոնցի նպատակը միայն պիտի ունենան անոնք։

* * *

Սակայն ինչ պէտք կայ ազգ. արկղին վճարը անձուկ նրկայացնելու։ Ես չեմ կրնար ընդունիլ այս պարագան, իբրեւ ապացոյց ըսածիս՝ տարեւ պիտի գանէք Իշմիրի ազգ. ընդհ. ելեւմտայոյցը, զոր ոչ մէկ գաւառ չունի։ Զեմ գիտեր ինչ թաքուն նպատակով վարչութիւնը կ'ուզէ ստուար ձգել անոր վրայ։ Ահա այդ հաշուեկիրը.

ՄՈՒՏՔ

Վարձագին	270,000 Դրշ.
Ինթիգալիէ	10,000 »
Ազգ. տուրքէ	20,000 »
Դպրոց. թոշակ	10,000 »
Գնանի վարձքէ	10,000 »
Գերեզմ. վարձքէ	10,000 »
Կնոջոյ արդիւնքէ	8,000 »
Բանկալէ (1)	15,000 »
Էմլաքի հաշուէն	3,000 »
Կամ և նուէր (2)	1,000 »
Տէր Գասպար	1,296 »
Մէջիս. 20էն	358,296 »

ԵԼՔ

Հիւանդանոց (3)	40,000 Դրշ.
Նորոգութիւն	30,000 »
Տոկոս	42,000 »
Ապահովագր.	13,000 »
Օտար. գեանի վարձք	2,000 »
Պատ. մուգաթա	1,500 »
Գերեզմ. ծախք	2,500 »
Դիւանական ծախք	2,000 »
Պատահական ծախք	4,200 »
Ողորմութիւնք	5,600 »
Առաջնորդարանի ծախք	41,400 »
Կալուածատուրք (4)	35,000 »
Սերոպա-ուսանողաց	2,500 »
Դատական ծախք	2,500 »
Տէր Գասպարեանի	13,581 »
Ազգ. վարժարանաց (5)	116,000 »
Ցաւելեալ տակ	4,515 »
Մէջտիս. 20էն	358,296 »

Պատուական պիւտէ մը որ ամէն տարի կը գործադրուի և վերջին մէկ երկու տարւոյն մէջ չենք գիտեր ինչո՞ւ չի գործադրուիր, ասոր իմ ալ խելքս չհասաւ. ամբողջ Իզմիրցւոց ալ խելքը չհասաւ, ինչու անձուկ պիտի ըլլայ երեք ազգային արկղին վիճակը, միթէ վերոյիշեալ հաշուեկիրը ատոր հակառակը չապացոյցներ։

Իրաց այս կացութեան պատասխանատու է ոչ միայն Գաւառական Ժողովը այլ նաև Ս. Առաջնորդ Հայրը, որմէ քիչ մը հեռատեսութիւն կը պահանջուի։

ԱՏՈՄ

(1) Ընդհ. հասոյթն է 500 լիրա։

(2) Այս նուէրը անուանական է թէև, սակայն բարեբաղդաբար տարին 1–200 ոսկին պակաս չըլլար։

(3) Ասկէ զատ 7–800 լիրա տարին իր մասնաւոր հասոյթները ունի։

(4) 3–4 տարիէ ի վեր այս տակը իր նպատակին ծառայած չունի ընդհանրապէս։

(5) Այս գումարը կարելի է մինչեւ 1500 ոսկի բարձրանալ։

ՀԱՑՈՒՀԵՍՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՏԱՐԱԶԱՐ

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը պիտի սկսեսպ. 11ին, (Ն. Տ.) Դշ.։ Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 12 օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարել սեպտ. 1ի սկիզբը, և կէսը յունվ.ի սկիզբը։ Դասընակի դաս առնողները 3՝ իսկ երգեհոնի դաս առնողները 1 ուկէս օսմ. ոսկի աւելի կը վճարեն։

Ուրիշ տեղեկութիւններ ստանալ ուզողները կրնան գրել Հայուհեաց վարժարանի Տնօրէնութեան, Ատարազար։

3—10

Քաղաքական Լուրեր

ՈՒՄԱՊԷՐԹՕ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Հոգեւոր գրասենեակ պաշտօնական Խուպիոյ զանազան հողամասերուն մէջ։— Հռոմի մէջ։— Գերմանիոյ կայսրը։—Իտալիոյ արքայական գերդաստանը։

Հռոմ, 29 յուլիս։— Ումպէրթօ Թագաւորին մահուան տարեդարձին առթիւ ազգային սուգի արտայայտութիւնը փառաւոր հանդիսանք մը կը ստանայ, նոյնիսկ կազմակերպողներուն յուսացածէն շատ աւելի։ Միլանի և Իտալիոյ միւս քաղաքներուն մէջ երբեմնէն հոգեհանգստեան աղօթքներ և Ումպէրթօ Թագաւորին յիշատակին համար աշխարհային արարողութիւններ կատարուեցան։ Այսօր, Մոնցայի մէջ, Ապրուցեցի դուքսին ներկայութեանը, մեծ հանդէսով կատարուեցաւ հիմնարկէքը այն մատուռին զոր արքայական գերդաստանը կառուցանել կու տայ Ումպէրթօ Թագաւորին յիշատակին համար։ Հռոմ հասնող պատուիրակութեանց թիւը երեք անգամ աւելի է Վիքթոր Էմմանուէլ Բ. Թագաւորին մահուան տարեդարձի օրէն։ Ժողովուրդը ուղած է սուգի փառաւոր արտայայտութիւն մը ընել։ Այս առտու արքունիքը ներկայ գտնուեցաւ թիւ պատարագի մը Բանթէոնի մէջ, և քիչ վերջը Սուրբ Իկնեղեցիին մէջ հոգեհանգստեան հանդիսաւոր արարողութեան մը որ պետութեան ծախքովը կատարուեցաւ։

—Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը, երբէք, ընդունեց Հռոմի գերմանական դեսպան Ֆոն Վէյտէլ կոմսը՝ որ պաշտօն ունէր հաղորդել Վիլհէլմ կայսրի յաւակցութիւնները։ Դեսպանը ըսաւ թէ «Վիլհէլմ կայսրի բոլոր մտածումները, վաղը մանաւանդ, արագութեամբ մը պիտի ուղղուին դէպի Իտալիոյ Թագաւորը։» Ցան Վէյտէլ կոմսը ներկայացաւ նաև Էլենա Թագուհիին։ Իրիկուան, Գերմանիոյ դեսպանը, Վիլհէլմ կայսրի անունով, Ումպէրթօ Թագաւորին գերեզմանին վրայ դրաւ պսակ մը սա արձանագրութեամբ.—«Վիլհէլմ, կայսր Գերմանիոյ, առ իր հաւատարիմ ու անմոռանալի բարեկամը։» Գերմանիոյ դեսպանը, կայսրի մասնաւոր հրամանով ներկայ գտնուեցաւ Բանթէոնի մէջ կատարուած հոգեհանգստեան արարողութեան։

—Առաւօտեան ի վեր ժողովրդեան ընտանի բազմութիւն մը գրաւած է Բանթէոնի հրապարակը՝ տեսնելու համար թագաւորը ու թագուհին և կայսրերդաստանին անդամները՝ որք Բանթէոն ժամանեն։ Բանթէոնի վրայ շէնքերու բոլոր պատուհանները սեւեղով ծածկուած են։ Նոյն ժամանցին Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը և Էլենա Թագուհին՝ զրահաւոր հեծելազօրքերու բազմաթիւ հետեւորդներով։ Ցետոյ կու գար Մարկարիթա մայր թագուհին։ Թագաւորը իր մօրը ձեռքէն բռնելով կառքէն իջեցուց։ Սեղու խոշոր պսակներ դրուեցան Ումպէրթօ Թագաւորին գերեզմանին առջեւ։ Առաջնոյն վրայ գրուած էր «Մարկարիթա», իսկ երկրորդին վրայ «Վիքթոր Էմմանուէլ և Էլենա»։ Հոգեհանգիստը կատարեց արքայական գերդաստանին երէցը։ Ամբողջ արարողութեան միջոցին Մարկարիթա ու Էլենա Թագուհիները ծնրադրած կեցան։ Պատարագաբարեալին ետքը՝ Մարկարիթա մայր թագուհին որուն աչքերը արտասուքով լեցուած էին, Մարգարիտա Թագուհիին (Վիքթոր–Էմմանուէլ Բ. Թագաւորին քոյրը) թեւը մտած դուրս ելաւ։ Ժողովուրդը յարգանօք ողջունեց։

—Կարգադրուեցաւ այն փափուկ խնդիրը թէ ընկերակցութեանց դրօշները որոնք օրհնուած չեն, Բանթէոն պիտի մտնե՞ն թէ ոչ։ բոլոր դրօշները եկեղեցիէն ներս չառնուեցան, ինչպէս միշտ պահանջած է Վատիկան։ Այդ օրը եկեղեցական իշխանութիւնը չէր կրնար բացառութիւն ընել, վասն զի հակառակ պարագային, Ցան Մասոններու և հակակղերականներու դրօշները պիտի մտնէին սրբավայրը։

Ֆիորէնցա.—Թագաւորութիւնը, Սանթա-Քրոչէ եկեղեցիին մէջ, հանդիսաւորապէս զնդանց արձանագրութեան տախտակ մը Ումպէրթօ Թագաւորին յիշատակին համար։ Այդ արարողութեան ներկայ գտնուեցան կառավարութեան պատուիրակները։

ԶԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Հատուցման խնդիր։ — Յանցաւոր պաշտօնեաներ։— Համալսարանական բնութիւններ։—Զինու արամիտ գործոց նախարարութիւն։—Բէյրութի օտար դեսպանատուններ։—Բանակցութիւններ եւ Թայմզ։

Բէյրութ, 28 յուլիս —Զինու կողմէ վերադարձուելիք հատուցմանց ծրագիրը կը բաղադրէ որ վերջին տարեվերջը 1940ին կատարուի։ Մաքը գումարը և տոկոսը միացած՝ մէկ միլեար թաքլի կը հասնին։ Զինուոյ այն հայոցիները որոնք արտաքին ուրիշ փոխառութեան յանկացած են, առանց վճարումէն առաջ պիտի յանձնան հատուցման փոխառութեան։ Զին եթէ նոր փոխառութիւն մը չկնք, հատուցումը 1940ին բոլորովին վճարուած պիտի ըլլայ։

—Ցանցաւոր պաշտօնեաներու պատժուելուն և համալսարանական քննութեանց խնդիրը կարգադրուեցաւ։ Դասախօսները կ'ընդունին չինական յայտարարութիւնները անոնց ըստին և ընկալքին համար։ Այդ միջոց լուծման ամէնէն լաւագոյն եղանակը կը նկատուի, թէև ասոնցմէ զուրկ կարծուած պաշտօնատարներէն մէկ քանին պարպուիլ ուզիլ պաշտօնեներու կոչումներն։ Մաղթելի է նաև որ այն նահանջներուն մէջ, ուր օտարներուն դէմ անկարգութիւններ եղան, համալսարանական քննութիւնները հինգ տարուան համար դադրին և թէ այդ նահանջներու ընտրելիները նոյն պայմանաժամին մէջ շընդունուին թէ՛ քի վերջին քննութիւններուն։

—Զինու արտաքին գործոց Խորհուրդին յանձնարարեցաւ պաշտօնատարները այսօր անուանուելեան։ Զինի իշխանը արտաքին գործերու համար երկու նախարար կարգեց՝ Ուանկ Ուէյ Զաօ և Զու-Հունկ Զի, որոնք անդամ էին Ինքնուրոյն Խորհուրդին։ Ատոնց օգնական կարգուեցան Ուշինկ-Քընի չինական դեսպանատան նախկին քարտուղար Հսի-Հու-Բէնկ և Լիէն Ցանկ։

—Զինական պատուիրակները հրահանգ ստացան թող չաղ որ Բէյքինի միջնադարեան գլխաւոր «Էնքին վրայ նայող դեսպանատունը չտիրանցի ամբողջուն։ Զինու կայսեր հրամանագիրը կ'ապաշխարէ որ երկրաքուղիի գիծերուն երկու կողմն պահականոցներուն թիւը բազմանալը աւելի աղէկ կ'ըլլայ։»

—Թայմզ յօդուածի մը մէջ կը գանգատի թէ Բէյքինի մէջ բանակցութիւնները՝ անգլիական դիւանագիտութեան պատիւ բերելու եղանակով մը չեն կատարուած։ Լանտոնի թերթը կը յաջէ։— «Անգլիոյ կառավարութիւնը եթէ ընդունած ըլլար որ բանակցութիւնները՝ ամէնէն լաւագոյն և լուսամիտ փոխարքաներուն միջոցաւ կատարուին, փոխանակ Անգլիոյ դէմ իր թշնամութեամբ հանրածանօթ մարդու մը յանձնուելու, Մեծն Բրիտանիա պիտի կրնար դէպքերը առաջնորդել դէպի լաւագոյն արդիւնք մը։ Պարծենալու բան մը չունինք արդիւնքին համար որ ձեռք բերուեցաւ՝ անգլիական և հնդկական այնքան դիւանագէտներ օտար մարդէշլի մը հրամանին տակ դնելով։ Անգլիոյ կառավարութիւնը շատ անգամ կորով, հաստատակամութիւն և փութկոտութիւն չէ ունեցած առիթէն օգտուելու և ի հարկին ստիպելու առիթը որ օգտակար ըլլայ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական գործողութիւններ։ — Բանակցութեան նոր զրոյցներ։—Հոպանայի միջամտութիւնը։—Պատնէշ Բօուէլ զօրավարին յայտարարութիւնը։

Լոնտոն, 28 յուլիս.—Բարեյուսոյ քաղաքապետը խնդրեր է Լորտ Քիչնէրէ որ «Ինդիանուրիի դուքսին կամաւորները» իրենց տեղը դառնան, վասնզի քան ամիս չաքունակ ծառայեր են։ Լորտ Քիչնէր պատասխաներ է թէ Բարեյուսոյ գաղթավարին նոր ներկայ չտոր վիճակին մէջ շատ դժուար է զինուորներուն թիւը պակսցնել և թէ արդեն եղածները հաղիւ կը բաւեն կեցնելու՝ գաղթավարին հիւսիսային կողմը թափառող ապստամբական փոքրաթիւ խումբերը։

—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ Բէյթուլիայէն թէ Սբրոյլի պոէր զօրավարը սպանուեր է, Պէլֆոնթէյնի մէջ գիծը անցնելի փորձած ատեն։

—Լորտ Քիչնէր անգլիական տեղակալի մը և վեց զինուորներու վկայութեամբ կը տեղեկացէր թէ Վէլֆոնթէյնի մէջ Պոէրները անգլիացի վիրաւորներ սպանած են. մէկը չորս Պոէր տեսած ըլլալը կ'ըսէ. իսկ միւսները մէկ հոգի միայն տեսած են։ Վկայ մը ալ կ'ըսէ թէ սուրիկ անգլիերէնի հմուտ գերմանացի մը են Ֆորթէք անուն՝ որ սպանուեր է մատնարարին ատեն։ Ուրիշ վկայ մը կը յայտարարէ թէ Պոէր պատ մը թող չեն տուեր իր զինուորներուն որ կրակ ընեն վիրաւոր Անգլիացիներու վրայ։ Լիտենպուրկի մօտ քարայրներու մէջ Անգլիացիները Պոէրներ գերի բռներ և մեծաքանակ ուտելիք, մատաքսէրէն և այլն գտեր են այդ քարայրներէն։

—Բիանի մը հանգստարանէ Պարպէրթը դրցեան հանգերու շահագործման վերսկսելու, բայց Պոէրներու յարձակումէն կը վախցուի։

—Այն խորհրդակցութիւնը զոր Բրիւկէր նախագահը յուլիս 25ին Լա Հէի մէջ ունեցաւ Տոքդ. Էյշտոսի որ ստիպողաբար Բարիզէն հոն հրաւիրուած էր և ուրիշ անձերու հետ, կը հաստատէ նոր բանակցութեանց մասին չըլլած զրոյցները։ Միւս կողմէ ըսուած էր որ Բրիւկէր նախագահը իր կնոջ մահուէն ի վեր հիւանդ է ու տկարացած։ բայց այդ լուրը ստոյգ չէ, քանի որ շատ դիւրութեամբ հիվէրսու�էն Լա Հէ գնաց՝ իր գումարած խորհրդակցութեան ներկայ գտնուելու։ Պրիւսէլի Սուար լրագիրը այդ գումարման վրայ սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ։—«Ս'ը՝ըսուի թէ հոլանդական կառավարութիւնը պիտի միջամտէ ի նպաստ խաղաղութեան։ Հոլանդայի նոր նախարարապետ Տոքդ. Բուրբէր կ'ուզէ իր պաշտօնին սկզբնաւորութիւնը նուիրագործել հարաւային Ափրիկէն խաղաղեցնելով։ Բարեկամ որ Հոլանդայի նախարարապետը եթէ երկու մեծ աէրութեանց թշնամութիւնը վայելէ իսկոյն, պիտի միջամտէ։ կ'ենթադրուի թէ Տոքդ. Բուրբէր կը խորհի իբաւարարութիւն մը առաջարկել։ Լուրը եթէ այս կերպով ներկայացուի, ստոյգ չէ։ Իրաւարարութեան խնդիր չի կրնար ըլլալ, վասն զի Անգլիա պիտի մերժէ։ Բլուիթը սա է որ Պոէրները հաշտութիւն պիտի առաջարկեն Անգլիոյ ուղղակի կամ Հոլանդայի և կամ ուրիշ որ և է տէրութեան մը միջոցաւ։»

—Տիլի Կրաֆիֆ կը հրատարակէ Պասէն Բօուէլ զօրավարին հետ կատարուած սեսակցութիւն մը։ Զօրավարը Մէյֆթինի պաշարման համար ըսեր է թէ հրաման տուեր էր անպատճառ դիմանալ այդ քաղաքին մէջ՝ պէտք զինուորներուն մէկ մասը անշարժութեան դատապարտելու համար։ Պատերազմին սուղութեան մասին ալ զրաւեալը քիչ մը վարանելէ ետքը՝ յայտարարեր է թէ դեռ շատ չի կրնար շարունակել և թէ երեք կամ չորս ամիսէն կարելի պիտի ըլլայ յայտարարել թէ Պոէրները այլեւս չեն կրնար շարունակել ընդդիմութիւնը։

ՀԱՊԼԻԹԻՍԱՆ

Ֆրանսացիները Հապէշիստանի մէջ։—Պ. Հիւկ լը Ռուի ուղեւորութիւնը։—Հապէշական երկաթուղին եւ Անգլիացիները ու Ֆրանսացիները։

Պ. Հիւկ լը Ռու, որ երկար ուղեւորութիւն մը կատարած է Հապէշիստանի մէջ, Ֆիկարոյի մէջ կը յայտարարէ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը Հապէշիստանի մասին խորհուած է քաղաքական, առեւտրական ու երկրագործական տեսակէտներով։ Հապէշիստան, երկրագործական հայրենիքով, խոհուէի արտադրութեան համար առաջին երկիրն է։ խոհուէի առաջնակարգ տեսակը կ'արտադրէ և հնաշեստ դեռ երբեմ զարգանալ անոր մշակութիւնը։ Առեւտրական տեսակէտով, իր հրատարակը բանուկ է և կարծուածէն աւելի դանագան աղբիւրներ ունի իր արտադրութեան տակ։ Պ. Հիւկ լը Ռու կը կարծէ թէ Մենէլիքի հպատակող բնակիչները 8 կամ 9 միլիոնի կը հասնին։ Հողագործական արտադրութեանց վրայ պէտք է աւելցնել հանքային արտադրութիւնները, որոնց կարեւորութիւնը դեռ նոր կը նշմարուի։ Քաղաքական տեսակէտով, Մենէլիքի վայրենի թագաւորութիւնը մէկ մարդու հանճարին արդիւնքը չէ։ Հապէշիստան ունի շատ հին քաղաքակրթութիւն մը, օրենսդրութիւններ, գրականութիւն մը, առանդութիւններ, համեմատաբար յառաջադէմ ընկերական կազմակերպութիւն մը։ Իրաւ է որ Մենէլիքի կարեւոր տարդակ մը է երկրին արդի բարգաւառմանը, բայց իր ըստեղծը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ շարժիչ այն օրէնքներուն համաձայն, որոնք իրմէ առաջ գոյութիւն ունէին և իրմէ ետքն ալ գոյութիւն պիտի ունենան։ Թան մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ Պ. Հիւկ լը Ռուի ըսածներուն։ Երբեք ազգերը իրարու մէջ կը բաժնեն աւանդուած այն անջրդի երկիրը, որ ծովով անջատուած է Մենէլիքի երկրէն։ Այդ ազգերը կը ջանան իրենց նաւահանգիստները փոխադրել հապէշական արտադրութիւնները։ Հիւսիսային կողմէ, Իտալիա Մասուայի մէջ հաստատուած է, դէպի Աբելի հարաւ, Ֆրանսա Ճիպուտիի մէջ հաստատուած է, նոյնպէս դէպի աւելի հարաւակողմ Անգլիա կը տիրապետէ Զէյլայի և Պէրպէրայի մէջ։ Իտալիա փորձեց Մենէլիքի վրայ ճնշում բանեցնել, ինչ որ ամէնուն յիշողութենէն ելած չէ դեռ։ Ինչ որ երկու տերութեանց յարաբերութիւններուն վրայ իր ազդեցութիւնը թողուցած է ցարդ։ Մնաց որ, Մասուա իրր շահասան կրնայ ծառայել միայն Հապէշիստանի հիւսիսակողմի երկրին, որ Սահարայի կլիման ունենալով՝ նուազ հարուստ է։ Անգլիա, իր բռնած ընթացքէն կ'երեւայ թէ Ափրիկէի ամբողջ այդ մասը կ'ուզէ Սուսանի երկրին միացնել, մասնաւորապէս պատճառող դրպիկ մը դնել ըլլալու համար։ Այդ երեք ազգութիւններէն, որոնց Մենէլիք կը նայ գլխել չշահասան մը գտնելու համար, պիտի նախընտրէ անկէ որ ամէնէն աւելի ապահովութիւն պիտի տայ իրեն, և այդ ազգութիւնն ալ, անվիճելիօրէն, Ֆրանսա է, որուն գործելու եղանակը այդ երկրին մէջ, մինչեւ հիմա նկարագիր մը ունեցած է, և որ Լու Ֆիլիբ թագաւորին ատենէն սկսեալ բարեկամական յարաբերութիւններ ունեցած է հապէշական վեհապետներուն հետ։ Մենէլիք իր ողջմտութեան ապացոյցը տուած է Ճիգուտիի ու Ֆրանսական սահմանագծերու մէջ նաւահանգիստ մը ընտրելով, որուն հետ պիտի կապուի պետական երկաթուղին։ Հիւկ լը Ռու կ'ըսէ թէ այդ երկաթուղին երկու ակներէ առաւելութիւններ կը մատուցանէ Ֆրանսացիներուն համար։ Առաջինը սա է որ Հապէշիստանի վաճառականութիւնը անպատճառ Ֆրանսայի ձեռքը պիտի անցնի, քանի որ Ֆրանսական սահմանագիծ մը վրայ միայն կրնայ կատարուիլ։ Այսպէս, Հապէշիստան կարող ըլլալով առանձին կազմակերպուիլ, տնտակ մը գաղթականութիւն պիտի ըլլայ, որուն շահաբեր արդիւնքները պիտի վայելէ Ֆրանսա, առանց ծախք ընելու։ Այս երկաթուղիին երկրորդ առաւելութիւնն ալ սա է թէ առանց անոր, Ճիգուտիի սահմանագիծը, որ Հնդկաստանի համար վրայ իրր ծովային կայան անհրաժեշտ է, ամուլի կայանէ մը դառնալ օգտակարութիւն չպիտի ունենար։ Մինչդեռ, երկաթուղիին շնորհիւ, կարելի ծովուառեւտրական մեծ նաւահանգիստը պիտի ըլլայ։ Հապէշիստանի Ֆրանսական երկաթուղին անհնարական նախաձեռնութեամբ սկսուած է չնորհիւ, և մինչեւ 190 քիլոմէթր աեղ շինուած է։ Բայց անկէ անդին, Ֆրանսական Ընկերութիւնը դրամ չտնտնալով և չկրնալով դրամ գտնել Ֆրանսայի մէջ՝ շինութիւնը առաջ տանելու համար, սահմանեցաւ ընդունիլ ամերիկեան երեք անգլիական Ընկերութեանց ըստ առաջարկութիւններ։ Պատրաստուած պայմանագրին համաձայն երկաթուղին Անգլիացիներուն ձեռքը պիտի անցնի։ Այն ատեն Ֆրանսացիները չպիտի կրնան արգիլել որ Անգլիացիները երկաթուղիի ճիւղ մը շինելով զայն չյանձնեն Զէյլայի կամ Պէրպերայի նաւահանգիստները։ Ճիգուտիի այն ատեն իր կաթուորութիւնը պիտի կորսնցնէ և այն Ֆրանսական Ընկերութիւնը, որ գործը կարգի դրած էր ի նպաստ Ֆրանսայի, օտարներուն համար աշխատած պիտի ըլլայ։ Իրաց այս վիճակը յաւարտին ապաւորութիւն մը առաջ պիտի բերէ Ֆրանսայի մէջ, ուր հանրային կարծիքը վարժուած է Ֆրանսայի մասնաւոր բարեկամը համարել Մենէլիքը։ Ֆիկարօ գրհուածքամբ կը ծանուցնէ թէ Ֆրանսայի չակը պէտք եղածին չափ պաշտպանուած է Հապէշիստանի մէջ։ Աւելի իմաստուն կարգադրութիւն մը, Ֆրանսական ուժիգ գաղթավայրի մը մէջ ըլլալիք դիւրութիւնով, պիտի թոյլատրէ որ հապէշական երկաթուղին Ֆրանսական ձեռնարկ մը ըլլայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մտրոպային ապացոյցներ։— Կէս պաշտօնական յայտարարութիւն մը։— Ռուսիոյ լրագիրներ։

Պերլին, 28 յուլիս.— Գերմանիոյ պաշտօնաթերթին մէջ մաքսային նոր սակայցային ծրագիրը հրատարակուելէ ետքը, Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնէ Զայթունկի կէս-պաշտօնական լրագիրը սա յայտարարութիւնը հրատարակեց.— «Մաքսային սակայցային ծրագրին հեմերը յաւելի անգտղանապահանութեամբ մը յայտնուած ըլլալով, նախարարապետը որոշեց թէ դաշնակից կառավարութիւնաց հանանութիւնը անհրաժեշտ է Դաշնակցային Խորհուրդին թուղթերուն պաշտօնական հրատարակութեանը համար։ Դաշնակցային բոլոր կառավարութիւնները այդ մասին համամիտ գտնուեցան։ Պէտք չէ մոռնալ թէ ծրագիրը առաջուն Դաշնակցային Խորհուրդին վճռաբանութեանը ենթարկուած չէ, և հետեւաբար ծրագրին պատճառաբանութիւնները և սակայցային հիմերը ոչուն վրայ պիտի վճռաբանի Խորհրդարանը, սակայն վերջնականապէս որոշուած չեն։ Այդ պատճառով կառավարութիւնը յառաջիկայ վճռաբանութեանց մէջ խիստ զգուշաւոր ընթացք մը պիտի ունենայ, որպէս զի դաշնակցային Խորհուրդին խորհրդակցութիւններ չկանխէ և նախարարական ունեցուածք ընթացքը չեռանդաքէ՝ հանդէպ փոփոխութիւններու և անոնց պատճառաբանութեան։»

Բեռլեսպուրկ.— Ռուս մամուլը մարդասիրութամբ չատ անհարատ կերպով կը խօսի Գերմանիոյ մաքսային նոր սակայցային հրատարակութեան առթիւ։ Նովոյէ Վրէմիա կը գտնէ թէ՝ գերմանական կառավարութիւնը հոգերէ պիտի պաշտպանի, թէ այդ ծրագրին առաջ բերած ներքին դժուարութիւնները հարթելու և թէ քաղաքական լաւ յարաբերութիւններ ստեղծելու այն տերութեանց հետ՝ որոնց դէմ Գերմանիա կը պատրաստուի մաքսային պատերազմ մը մղելու։ Նովոսթի ալեկոծ կը նկատէ թէ Գերմանիոյ հարաբերային կարծիքը եթէ չյաջողի շտկուելու այդ ծրագիրը, ամէն տեսակ թերմտութիւններ և դժուարութիւններ առաջ պիտի գան։ Նաև ծանր վտանգներ պիտի սպառնան Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ։ Սակարանի թերթը կը յայտարարէ թէ Ռուսիոյ մէջ ոչ ոք կ'ուզէ մաքսային պատերազմի մը բռնուիլ Գերմանիոյ հետ, բայց երբ անխուսափելի ըլլայ, Ռուսիոյ տնտեսական ու ճարտարարուեստի շրջանակները պէտք է այդ պատերազմին պատրաստութիւն կորոշեսցուին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՋԻ.—Հարիւրի 4 թէմզէքիի Բրիւքիդ փոխառութեան պարտաթուղթերու տերերուն կը ծանուցուի թէ՝ նոյն պարտաթուղթերու թիւ 5 կտրոնները, որոնց պայմանաժամը լրացած է 1895 օգոստոսին, եթէ մինչև 1901 յուլիս 31–օգոստոս 13 շնորհկայցուին գանձուելու համար, ջնջուած պիտի համարուին։ 3—8

Կ. Պոլիս, 17 յուլիս 1901

* * *

1896 հարիւրին 5 Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ յուլիս 1)14էն սկսեալ իրենց պայմանաժամը այդ թուականն աւարտող թիւ 10 կտրոնները և յետոյս 2)15ի վճարելանութեան մէջ ջնջուած այն փոխառութեան պարտաթուղթերը պիտի վճարուին Օսմ.կայս. պանքայի Գալաթիոյ կենդրոնատեղիին անուանկէն բացի կիրակի ամէն օր ժամը 10էն 2ուկէս (Ը. Ե.), և ուրբաթ օրերը ժամը 10էն կէսօր։ Այս կտրոնները և պարտաթուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուականարեալ պարբերութիւնը, պիտի տրուի ստացագիր մը, որ իր թուականէն 10 օր վերջը պէտք է ներկայացուի դանձուելու համար։ 4—4

Կ. Պոլիս, 11 յուլիս 1901

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Ելմական նախարարութեան տասանորդներու և տուքերու ընդհանուր տնօրէն անուանուելու նոյն նախարարութեան ընդհանուր հաշիւներու հաշուակալ Մաղկար պէյ, որուն այդ տեղիս Պալայի ատենեան որուեցաւ։ Մաղկար պէյի յաջորդեց տասանորդներու և տուքերու ընդհանուր աբնօրէն Բարդեպ պէյ։

—Պետական Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ նոյն Խորհուրդին օգնական անդամներէն Ճ.ֆիքը Աալի պէյ։

—Վանայ նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Իզմիրի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Սամի պէյ, որուն յաջորդեց Էշմիսի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Սէրվէթ պէյ։ Ասոր ալ յաջորդեց Սալաթիա գաւառի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ալի էֆ.։ Մուշ գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Արզրումի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Սիւլէյման Ռաֆք էֆ., որուն յաջորդեց Իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտ Մուսթաֆա Լութֆի էֆ.։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ.—Այսօր հաստատուել Պաշտօնական Ձեկոյցը հրատարակուած է։

«Առողջապահական Խորհուրդը իր երեկոյեան նիստին մէջ նկատելով որ Կ. Պոլսոյ առողջապահական արդի կացութիւնը անհրաժեշտ կ'ընծայէ հոսկի գաղղոներուն գոյքերը և գոյքածուած հագուստները նոր գրութեանց համաձայն ապահովելու մէն ալ ենթարկել, որոնց որ յուլիս 20էն սկսեալ Կ. Պոլսէն մեկնողները բժշկական քննութեան և ապահովման ենթարկուին հետեւեալ տեղերու մաքսանոցներուն մէջ.— Կ. Պոլսէն մինչև Միջերկրականի նեղուցը, Մարմարայի ելուստաներ ու ասկան եղերքները երթալիք նաւերը և ուղեւորները՝ Թուզլայի մէջ, Տարսանէյէն դուրս ելողները՝ Գալաղմէնի մէջ։ Սեւ ծովէն դուրս ասկան եղերքն մինչև Սինոպ (այս վերջին քաղաքը մէջը չելլալով) և ուրբանան եղերքն մինչև Վասիլիքոյ երթալիքները՝ Գալաղի մէջ։ Սինոպէն անդին գացողներն ալ տեղւոյն մաքսանոցին մէջ։ Ցանքի ճամբով ու Բուլգարի երկաթուղիով երթալիք ուղեւորները Զատիկայի մէջ և Ատասալի երկաթուղիով երթալիքներն ալ Թուզլայի մէջ։ Ապահովման գործողութեանց համար նաեւը քսանչորս ժամէն աւելի պէտք չէ վարդնել։ Վերոգրեալ որոշումները Կ. Պոլսէն օսմ. երկիրներու միւս մասերը երթալիքներուն համար է. իսկ Կ. Պոլսէն ուղղակի օտար երկիրներ գացող նաւերուն ուղեւորներուն եւ նաւագներուն համար միայն Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստին մէջ բժշկական քննութիւն մը պիտի կատարուի ըստ կամս։ Այս որոշումներու մասին հարկ եղածը գործադրուեցաւ։»

—Տոքդ. Պէյ, տեղեկագիր մը մատուցանելով առողջապահական վարչութեան, յայտարարեր է թէ Կ. Պոլսոյ առողջապահական կացութիւնը չատ գոհացուցիչ է։ Տոքդ. Պէյ երեկ ալ այցելեց Կ. Պոլսոյ զանազան թաղերը և յետոյ ներկայ գտնուեցաւ Գաղթականութեան պաշտօնարանին մէջ կազմուած առողջապահական յանձնաժողովի նիստին։

—Թաղապետական պաշտօնեաները, երէկ, Թոփ գարուի մէջ ու լրջկանները այցելելով ասնտրերուն ծանուցին յարգել մաքրութիւնը և

ուղղակի Կ. Պոլիս պիտի գայ՝ իր պաշտօնին ձեռնարկելու։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ.—Սերպական սահմանագլուխին օսմ. գումիսէր Համիտ փաշա և Պէլկրատի օսմ. դեսպան Ֆէքրի փաշա, յուլիս 16)29ին Սէմէնտրիա երթալով Ալեքսանդր Թագաւորին ներկայացեր են։ Համիտ փաշա մեկնելու վրայ ըլլալով, հրաժեշտի ողջոյնը մատուցեր է դէպի Ռիսթովացի, ուրկէ Կ. Պոլիս պիտի գայ։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութեան յունիս ամսուան հաստատութեան են 349,753 ոսկի, որով եւմսական տարեշրջանին սկիզբէն մինչեւ այսօր հաստատեալներու գումարը հասած է 828,980 ոսկի, մինչդեռ անցեալ տարուան նոյն ժամանակամիջոցին եղած էր 809,421 ոսկի։ Թողեալ հաստատեալներու տարբերութիւնը այս տարուան յունիսին 6000 ոսկի աւելի եղած է, բաղդատմամբ նախորդ տարուան նոյն ամսուան, բայց առանց ընդհանուր գումարը վերջին չորս ամիսներուն համար 6,686 ոսկի պակաս է անցեալ տարուան նոյն ամիսներէն, վասնզի նախորդ տարուան գումարն է 397,735 ոսկի, մինչդեռ անցեալ տարուանն էր 404,421 ոսկի։ Այս տարի անցեալ տարուան չորս ամիսներուն հետ բաղդատելով եղած 19,559 ոսկիի առաւելութիւնը առաջ եկած է ծխախոտի տասանորդի հաշուոյն եղած 23,745 ոսկիի վճարումէն, որ անցեալ տարուան գումարին մէջ չկար։ Ներկայ տարուան գումարին մէջ չկար։ Ներկայ տարուան սկիզբէն մինչեւ հիմա գոյացած 828,980 ոսկիին 238,762 ոսկին յատկացուած է Սէրբիներու գլխավճարին և երկաթուղիի պարտաթուղթերուն գնման։ Նաեւ 45,936 ոսկի թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ Եւրոպայի մէջ Հանրային Պարտքի տոկոսներու և երկաթուղիի պարտաթուղթերու պարգեւներու հատուցման։ Վարչութեան ընդհանուր ծախքը և Ռէժիին վճարուած գումարը կը կազմեն 62,758 ոսկի։ 481 հաւաք 523 ոսկի պահուած են Օսմ. Պանքային և Հանրային Պարտքի վարչութեան անառակներուն մէջ։

«ՕԼԿԱ» ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Անցեալ ուրբաթ Օտեսայի մէջ մեծ յուզում պատճառեց այն լուրը թէ ռուսական Ընկերութեան Օլկա շոգենաւը կ'այցի Եւպատորիայի մօտ, բայց քիչ վերջը առնուած այն լուրը թէ Օլկաի հարիւր քսան ուղեւորները ազատուած են և ցամաք հանուած, հանրութեան միտքերը հանդարտեցուց։ Օլկա որ ուրբաթ օրը Օտեսա կը սպասուէր, Սեվաստոպոլէն Եւպատորիա գացած տեղ հրդեհը պատահեր է վարի յարկի ամբարանոցին մէջ, շուտով տարածուելով։ Հետեւանքները աւելի ծանր պիտի ըլլային, եթէ հրդեհը պատահէր՝ շոգենաւը Եւպատորիայէն Օտեսա դացած տեղ։ Սեվաստոպոլէն մինչեւ Եւպատորիա շոգենաւը ծովեզերքին մօտ՝ մանկերեքիայ։ ուսաի վտանգաւոր դիրքի մէջ գտնուող նաւ մը կարելի է խրճանել։ հետեւանքէն Օլկա ալ միւնոյնը ըլլած է։ Լուրը Օտեսայի մէջ իմացուելուն պէս Սմիլի ռուսական շոգենաւը՝ բազմաթիւ նաւաստիներով ու ազատարար գործիքներով իսկոյն օգնութեան ղրկուեր է Օլկան։ Սմիլի շաբաթ իրիկուն հասեր է արդեն։ Հետեւանքին տեղը և մինչեւ կիրակի առաւ նոր լուր մը չէ ստացուեր Օտեսայի մէջ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը և գործածութիւնը չորրորդ կարգի Ս. Քրիստի պատուանշանին զոր հելլէն կառավարութիւնը տուած է Քէֆալոնիայի ու Զանթայի օսմ. հիւպատոս Մկրտիչ էֆ։։

ՍԷՔԼԱՆԻ խլամները հանդանակութեան տոմսեր ուղեր են՝ Հիմազի երկաթուղիներն համար նուէրներ տալու նպատակով։

Պ. ՊԷՌԻԷ, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին Ֆրանսական անդամը, առջի օրը Բարիզ ուղեւորեցաւ։ Կ'ըսուի թէ Պէսիէ հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնէ, որպէսզի, Պուլկարիոյ կողմէ Փրանսայի սեղանաւորներէն կատարուած հարիւր միլիոն Ֆր-ի փոխառութիւնը կնքուելու պահուն, ազահվէ կարգ մը յանձնել առնելիքներու գանձումը։

ԻՏԱԼԻՈՅ կառավարութիւնը Բ. Դրան հաւանութիւնը ուզեց Պուէնոս Այրէսի իտալական դեսպանը Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպան կարգելու մասին։

ՆԵՐԲԻՆ գործոց նախարարութիւնը Պրուսայի կուսակալութեան հաղորդեց Իտալիէ ժողովիներու կազմութեան տրամադրութիւնները, որպէս զի Ամիոն Դարբահիսարի մէջ ըստ այնմ գործադրուին։ Այդ տրամադրութեանց համաձայն Իտալիէ ժողովիներու մէջ, առանց ուշադրութեան առնելու ատիճանները, կուսակալն եւ բոլոր կուդայ նախագահը, յատոյ կուսակալի օգնականը, էֆենտիները, մէքթուպճին, միւֆթին և ոչ իսկ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը։ Դուրսէն ընտրուած անդամները տուտիճանի կարգով կը նստին։

ՏՐԱՊԻԶՈՆի հելլէնական հիւպատոսը կ'աշխատի նոյն քաղաքին մէջ հելլէնական ապրանքներու ցուցահանդէս մը կազմել, վասն զի համոզուեր է թէ հելլէն ապրանքները պիտի կրնան մրցիլ եւրոպական համանման ապրանքներու հետ։

ՎՈՑՎՈՏԱՑԻ պահականոցին ոստիկանապետ կարգուեցաւ Շէմսի աղա և ոստիկան՝ Գասրմ Փաշայի ոստիկանապետ Պալչիքլը Ալի էֆ։։

ՍԵՐԲԻՈՅ դեսպանը, երէկ, Ֆէնէր երթալով, այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ԱՇՏԱՐԵՆի կուսակալութիւնը ձեռնհաս պաշտօնատին հարցուց թէ եկեղեցիներու տիրացուները, ժամակոչները և այլն խմբագիներու չինութեան տուրքին ենթակա՞յ են թէ ոչ։ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութիւնը խորհրդակցութիւն կը կատարէ այդ մասին։

ԵՂՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, կ'ըսէ Սեր-վէք, ծանոյց Օսմ. Պանքային թէ այդ հաստատութեան Զինու մէջ ունեցած ճիւղը պիտի վճարէ Զին ղրկուած օսմ. պատուիրակութեան թոշակները։

Պ. ԲԱՒԻՒ ՍԹԵՖԱՆՈՎԻՉ առջի օրը Եւրոպայէն մայրաքաղաք դարձաւ։ Ցունաց Պատրիարքին փոխանորդը, երէկ այցելութիւն տալով անոր, Տ. Եռաքիմ Սրբազանի անունով բարի գալուստ մաղթեց։

ԽԵՂԴՈՒԱԾ.—Թագսիմ կողմը, երէկ, երեք տարու իսլամաղջիկ մը, պարէզի մը աւազանը իյնալով խեղդուեցաւ։ Մայրը նոյն միջոցին առն վերի յարկը եղած էր աղօթելու համար։

—Սարբեռ Եէնիմահալլէի Գարաեանի քաղաքային սպասաւորներէն Սոթիրի անուն 38 տարեկան Գումգարուի երիտասարդ մը, երէկ առաւ, լոգանալու համար ծովը մտած միջոցին լողալ չգիտնալով խեղդուեցաւ։

—Երէկ Պէօյիւքտէրէյն ոստիկանութեան միջոցաւ Արնաւուտքէյ տարուած Գումգարուի Տիգրան, Արնաւուտքէյի հոսանքէն ինքզինքը ծովը նետեց, բայց ազատուեցաւ։

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ մէջ, առջի օրը, ոճիր մը գործուեցաւ։ Գաղանը Ֆրիդ անուն մարդ մը՝ քանի մը ընկերներով՝ պարէզի մը մէջ կ'աքսերնար։ Փիչ վերջը նոյն տեղը հասան Ֆրիդի առնը վարձքով բնակող Մայրիէ անուն կին մը՝ ուրիշ կնոջ մը հետ։ Բիրդ Մահմուտ անուն մարդ մը որ մտը նստած էր՝ այդ կիներուն ընթացքը խստիւ քննադատեցուցակէ կռիւ մը ծագեցաւ։ Ֆրիդ դաշոյնը քաշեց ու Մահմուտի վրայ յարձակեցաւ։ Մահմուտ ալ փոխադարձաբար չարժելով երկուքն ալ դիրքը վիրաւորեցին։ Ոստիկանութիւնը հասաւ և Ֆրիդը հիւանդանոց ղրկեց, բայց ճամբան մեռաւ։ Մահմուտ ձերբակալուելով կեդրոնական բանտին հիւանդանոցը տարուեցաւ, վասնզի վէրքը բաւական ծանր է։ Մահմուտ խոսոփանեցաւ գործած ոճիրը։

ԳՈՂԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.— Ոստիկանութիւնը գտաւ այն չարագործները որոնք ժամանակէ մը ի վեր Սկիւտարի զանազան թաղերը գողութիւն կը կատարէին՝ առանձի մանալով։ Այդ գողերն են Իսմայիլ ու Էյուազ որոնք իրենց խոհարար և սպասաւոր տուները կը ծառայէին։ Առանց վրայն գողի գործիքներ գտնուեցան։ Սկիւտարի կառավարիչը որոշեց որ որ ասկէ վերջը երբ սպասաւոր մը առնէ մը հետեւանց, տան տէրունին բարի վարուց վկայական մը ունենայ և դայն վաւերացնել տայ ոստիկանութեան։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—1890ի Օսմ. Բռիսիքի 4 % պարտաթուղթերու տէրերուն կը ծանուցուի թէ՝ նոյն պարտաթուղթերու 22րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1901 օգոստ. 1)14ին, Հանր. Պարտքի վարչութեան պաշտօնատունը, Ճիրալ Օղլու փողոց, Պոլիս։

19)1 օգոստ. 1901, Կ. Պոլիս 1—6

* * *

ԱԶԴ.—1890ի 4 % Օսմանիէ պարտաթուղթերու տէրերուն կը ծանուցուի թէ՝ վերոյիշեալ պարտաթուղթերու 23րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ օգոստ. 1)14ին, Հանր. Պարտքի վարչութեան պաշտօնատունը, Ճիրալ Օղլու փողոց, Պոլիս։

19)1 օգոստ. 1901, Կ. Պոլիս 1—6

* * *

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. փոխոխեալ պարտքի պարտաթղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1881 դեկտեմ. 8)20ի Կայս. Իրատէին ե. յօդուածին 5րդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, ջնջուած պիտի համարուին այն բոլոր կտրոնները, որոնք իրենց պայմանաժամը լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն, գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1)13ին լրացող թիւ 24 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31)13 սեպտ. չներկայացուին գանձուելու համար, ջնջուած պիտի համարուին։

* * *

Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4° o Բիւորիդէ փ խառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1890 ապրիլ 15)28ի Կայս. Իրատէին ԺԴ. յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, ջնջուած պիտի համարուին նոյն պարտաթուղթերուն այն բոլոր կտրոնները, որոնք իրենց պայմանաժամին լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1)13ին լրացող նոյն պարտաթուղթերուն 16 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31)13 սեպտմ. չգանձուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 14—14

Կ. Պոլիս մայիս 19)1 յունիս 1901

ԸՆԴ. ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

Ազգային Լուրեր

Բազուի մէջ ժողովրդական համալսարանի հաստատութեան մասին հետեւեալը կը քաղենք Թիֆլիսի գրուած նամակէ մը.—«Վերջերս փոփոխուած գաղափարը վերջապէս իրականութիւն կը գտնէ։ Յառաջիկայ հոկտեմբեր 1ին կը բացուին «Հանրաբերական կուրսեր» կամ «Ժողովրդական համալսարան» արտասահմանի բարբառով։ Արդէն Թոյլտուութիւն ստացուած է և նախապատրաստութիւնները կը տեսնուին։ Նախաձեռնութիւնը կը պատկանի Ն. Ալիբէգեանին և դարձեալ դասաւորեալ մը։ Առանց մէջ կան երկու հայուհի ալ՝ կին բժիշկ Մէլիք Բէգլարեան-Օհանեան և տասնաբոյժ Օր. Ալիբէգեան։ Նախաձեռնող հիմնադիր խումբը իր մէջէն ընտրած է գործադիր մարմին մը, որ կը հոգայ, կը գործէ ու կը տնօրինէ արդէն։ Այդ գործադիր մարմինը կը կազմեն Պ. Պ. Ն. Ալիբէգեան, Պ. Մէլիքեան և Անուշ Բալանթար։ Դասախօսութիւնները պիտի լինին հետեւեալ նիւթերու վրայ.—Աստուածաբանութիւն, Թուաբանութիւն, Ալգեբրա, Երկրաչափութիւն, Եռանկիւնաչափութիւն, Աստղաբաշխութիւն, Ընդհանուր մեքենայագործութիւն, Բնական գիտութիւններ, իրենց սարքը, Մատենագրական գիտութիւն, Գրական պատմութիւն ռուսաց և օտարազգիներու, Հոգեբանութիւն, Փիլիսոփայութիւն եւն. եւն.։»

—Երուսաղէմի մեր թղթակիցն. «Հայքաղաքացոց երկսեռ վարժարանները հարցաքննութիւնները սկսան ու վերջացան, յունիս 28 և 29, ուրբաթ ու շաբաթ օրերը։ Առաջին օրը, աղջկանց քննութիւններն էին որոնց բացումը ընելով Ամեր. Ս. Պատրիարք Հայրը, մեկնեցաւ, Թողլով երեք եպիսկոպոսներու ու մէկ երկու վարդապետներու՝ հարցաքննել աշակերտուհիները՝ ամէնն ալ փոքրիկ, 4էն մինչեւ 10 տարեկան, որոնք կը կարդան հայերէն՝ մաքուր ուսում, թուաբանութիւն՝ հազիւ մինչեւ բազմապատկութիւն, — խղճալի վիճակ զոր քէչի մը՝ ամրաքէր իրենց ձեռագործը։ Ցոյս կը տրուի թէ յառաջիկայ դպրոցական շրջանը առաջնորդեն լաւագոյն վիճակ մը պիտի ստանայ՝ ուղղութեան ներքեւ կարող վարժուհիի մը՝ որ Պոլիսէն կը սպասուի այս օգոստոս ամսուն մէջ։ Մեզ ալ նոյնպէս կը սպասենք ու կը յուսանք այս մասին լաւագոյն լուրերով զոհացնել Արեւելքի ընթերցողները։ Հետեւեալ օրը, շաբաթ, կատարուեցաւ տղոց քննութիւնները՝ որոնք բաւական յաջող անցան, այն պատճառով որ՝ ժառ. Վարժ.ի անցեալ տարուան երկու շրջանաւարտները՝ որոնք վեց ամիսէ ի վեր կը դասախօսեն այս վարժարանին մէջ, արդիւնաւոր ըլլած են իրենց աշխատութիւնները աշակերտաց համար։ Իսկ ժառ. վարժարանի քննութիւնները սկսան այսօր, երկուշաբթի և պիտի տեւեն մինչեւ յառաջիկայ երեքշաբթի օր, յուլիս 10։ Այս հարցաքննութիւնները աւարտելէ ետքը կը փութանք մեր տպաւորութիւնները յայտնել հրապարակաւ։ Բաւական է հիմայ ըսել թէ այս տարի ընթացաւարտ չունի ժառ. վարժարանը։»

—Լիսինճիքէն կը գրեն մեզ.— Ազգ. վարժարանին քննութիւնները աւարտացան։ Ուրախ եմ ըսելու որ այս տարի 5 շրջանաւարտ ունեցաք և ասոնցմէ ոչ ոք մաքի անցուց ճոռոմ, իմաստակ ճա՛ռ մը արտասանել։ Կարգ դասութիւններու մէջ, ամէնքն ալ իրենց կը յայտնէին օգտակար անհատներ ու բարի քաղաքացիներ հանդիսանալու և շնորհակալութիւն իրենց ուսուցչին՝ որ բարոյական առողջ կրթութիւն մը տուած էր։ Հայերէնի քննութիւնները կատարուեցան տեղացիներ Ս. հօր ներկայացուցիչներուն կողմէ։ Իսկ օսմաներէնի քննութեանց ներկայ էին, Մէրթիի մուտիրի Կիւրճի Ահմէտ էֆ. կառավարութեան քարտուղար էֆէնտին՝ իբրեւ փոխանորդ միւտիր էֆէնտիին։ Տեղւոյս միւտիր՝ Հիւսէյին Ֆէհմի էֆէնտին՝ որ միշտ կը հետաքրքրուի դպրոցներով, խոստացած է օսմաներէնի յատուկ ուսուցիչ մը բերել տալ Մէրթիէն, ձրիաբար դասախօսելու համար։ Ցիներին բարիքները անհուն են Լիսինճիքցիներու մասին։ Քաղաքապետութեան կողմէ հիմա ամէն ճիգ և խնամք կը տարուի մաքրութեան և բարեկարգութեան։ Հետզհետէ սալայատակներ կը շինուին, աղբիւրներ կ'աւելցուն, այս տարի չորս աղբիւր աւելցած է։ Տուրքը կը գանձէ խոզակի և ձիթապտի ժամանակ, պէտք եղած դիւրութիւնները ընծայելով։ Ամէն ոք գոհ է։ Մեր շնորհակալութիւնները՝ այս պարտաճանաչ և բարեբար պաշտօնէին։»

—Խառն ժողովի վերջին նիստին մէջ դատական նախարարութենէն հասած թղթերէն ընթերցումէն յետոյ տեղի ունեցած խորհրդակցութեանց արդիւնքը այսօր կամ վաղը պիտի հաղորդուի դատական նախարարութեան։ Խառն ժողովս այս նիստին մէջ պաշտօն յանձնուեր է Տ. Վահրամ եպիսկոպոսի և Սահակեան փաշա Ասլանեանի, որպէս զի Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ յառաջիկայ շաբաթ գումարուելով, հարկ եղած կարգադրութիւնները անօրինեն։

—Կրօնական ժողովի վերջին նիստին մէջ կարդացուեցաւ Վանէն հասած նամակ մը, որով կը խնդրուի Աղթամարի Արքէն վարդապետին եպիսկոպոսացումը։

ԱՊԱՇՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՇՈՒՐՋԸ

Սուրհանդակ օրաթերթը հրատարակման սկսած օրէն ի վեր հանրութեան օգտակար ըլլալու պատրաստակամ՝ տեւական նիւթ մը չգտանելով դիւրին վճարող «Դարձեալ ապահովագրական ընկերութիւն» վերնագիրը որոշած է, որպէս զի իր շահ ու ընտրեալներ՝ մերթ ընդ մերթ հաւասարցնէ, փոյթ չէ թէ ժողովուրդը իր վճարած դրամին փոխարէն սխալ և խեղաթիւրեալ լուրեր կարդալով՝ փոխանակ օգտուելու անոյշ դատափարներու տիրանայ։ Ինչ է Սուրհանդակի նիւթին հիմը — որպէս թէ Թուրքիոյ մէջ գործող ապահով. ընկերութիւններուն շահերը՝ առանց դրամագլխի են, և եթէ ունին անոնք ալ, հաստատուած չեն, և թէ կարգ մը անձեր ինքնակոչ գործակալութիւններ հաստատած և խել մը ղեղումներու մէջ գտնուելնին կը յայտարարէ — որոնց ակնարկելովը՝ հանրութեան ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալ կ'երեւէ։ Սակայն, երբեք կարեւորութիւն չի տար ժողովրդեան այն դասակարգին՝ որոնք լրագրերը և լրագրութիւնը ի՛նչ ըլլալը գիտեն, և իրենց կոչման հակառակ լրագրատեսեր ու գտնուելուն անհեղեակ չեն։ Ուրեմն, կը ներուի՞ մեզ հարցնել Սուրհանդակի և ձերիսեի Շարգիէի արտօնատէր էֆէնտիին թէ.

Ա. Ապահովագրութեան պէտքը ժողովրդեան ամէն անհատի պէտք է թէ ոչ։

Բ. Ապահովագրութեան սկզբունքին և անոր գործառնութիւններուն մասին ո՞ւնի մասնաւոր դիտակցութիւն մը, առանց պէտքը զգալու մէկ քանի լրագիր մը-յակիցներու դրաբանութեանց։

Գ. Ապահովագրող և ապահովագրելուն միջեւ երբեմնակի պատահելիք վէճերը կողմնակի իրաւացի կրնա՞ն ըլալ։

Սպասելով վերոյիշեալ հարցմանց պատասխաններուն, կրկին կը հարցնենք արտօնատէր էֆէնտիին թէ այն ամէն անանուն (anonyme) ընկերութիւնները՝ որոնք աշխարհիս ամէն կողմերը իրենց ճիւղերը ունին, իրենց դրամագլխովը ի՞նչ ժողովրդեան դնելու ե՞ւ կամ Թուրքիոյ համար Սուրհանդակի և ձերիսեի տնօրէնութեան յանձնելու ե՞ւ ի՞նչ ակոյշ գործակալ կոչած անձերը արդեօ՞ք իրենց անձնական հաշուոյն՝ կամ ո՛ւ և է ընկերութեան մը անուամբ կը գործե՞ն և կամ թէ վերոյիշեալ ընկերութիւններ կարող չե՞ն իմանալ և բաղդել առ որ անկ է։

Սուրհանդակի արտօնատէր էֆ. ինչպէս գիտէ թէ՝ ո՛չ մէկը իրաւունք ունի իր հաստատման արտօնագիրը տեսնել և իր անձնական յատկութիւններուն համոզուիլ բացի կայսերական կառավարութենէն, նոյնպէս ալ ապահովագրաբերութեան գործակալութիւններու ընդհանուր Վեհ. Սուլթանին և բացարձակ արտօնութեամբ գործելու վիճակի մէջ են, և իր ժողովրդեան կարեւոր պէտքերուն մասին ծառայած ըլլալնուն իրը ապացոյց վերոյիշեալ ընկերութեանց անօրէններէն և գործակալներէն շատերը պատասխանատու արժանացած են։ Սուրհանդակի արտօնատէրը մինչեւ այսօր իր ինչքը և իր կեանքը ո՞ր ընկերութեան ապահովագրել տուած է և ժողովրդեան քարոզած վստահութիւնը ինքը կարողացա՞ծ է ստանալ, ապա թէ ոչ ուշքամբ և ծանուցման հրատարակման փոխարէն յարմարած ընկերութեանը հետ ընթացիկ հաշիւ մը բացած է։ Այս ամէն կէտերէն վերջը երբեք չենք սարկանար հարցնելու թէ իր տպարանական կամ խմբագրական և տան մասակարարութեան մէջ տարի չէ՞ ունեցած երբեք ո՛ և է անհամաձայնութեան մէջ գտնուելու։ Ուրեմն ինչպէս ինքը հրատարակի մէջ տեւարարական գործառնութեանց ամենէն օգտակարին վրայ ընդհանուր քննդրոլի իրաւունքը ունենալ կը կարծէ անհիմն լուրերու ապաւինելով։ Ուստի կը յորդորենք զինքը որ գոնէ ապահովագրութեանց վերայ ո՛ և է զեղծում մը կամ անիրաւութիւն մը վնասել կամ զրկելէն ստրագրութիւնովը հրատարակէ, որպէս զի շահակից կողմը ինքզինքը կարենայ պաշտպանել, ապա թէ ոչ այդ տեսակ անձեր օրինաւոր միջոցներէ խուսափող և պարզապէս տարիքէն օգտուելու շարքին մէջ կը գտնուին և Սուրհանդակ լրագիրը առանց ոլորելու ժողովրդեան բարոյականին։

ԻՐԱԶԵԿ

Հեռագիր Այսօրուան

(Ամենայն Նպաստ Քոնսթանթինոպլիս)

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՒԻՐԷՆՍՕ-ՄԱՐՔԷԶ, 1 օգոստոս.— Պոէր զօրախումբ մը սահմանագլուխը անցած և Բորթուկալի սացուածքները մտած ըլլալով, Բորթուկալի զինուորները պատրաստ կը սպասեն պէտք եղածը ընելու, երբ այդ Պոէրները անձնատուր չըլլան։

ԼՈՆԴՈՆ.—Լորտ Քիչէնէր կը հեռագրէ Բրէթորիայէն թէ քանի կամաւորներէ և քանի մը բնիկներէ բաղկացած անգլիական չքնաղ պահակախումբ մը, Պոէրներուն կողմէ պաշարուելով, ստիպուեր է անձնատուր ըլլալ բուռն ճակատամարտէ մը ետքը։ Պոէրները յետոյ հրացանի բռներ են բնիկները և անգլիացի վիրաւորուած կամաւոր մը։

—Քրուիւգիկէր հրամանատարը գրեր է Ֆրէնչ զօրավարին թէ անգլիացիներուն ծառայութիւնը մէջ գտնուած և իր ձեռքը ինկած բնիկները հրացանի պիտի բռնէ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՊԷՐԼԻՆ.—Վոսքոհ Զայթունկ կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ կայսրերուն տեսակցութիւնը Տանցիգի մէջ տեղի պիտի ունենայ սեպտեմբեր 10ին։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՊՈՒԿԻՐԷՇ.—Ֆէօսթէնէֆի ռուսական հիւպատոսը ծանոյց Ռումանիոյ պատերազմական նախարարութեան թէ ռուս նաւատորժիզը օգոստոս 4ին Ֆէօսթէնէֆ պիտի հասնի։

ՀԷՍԻ ԿՈՄՍՈՒԷԻՆ

ՎԻՍԳԱՏԷՆ.—Հէսի կոմսուհին կարթուկութեան յարեցաւ։

ՍՊԱՆԻԱ

ՊԻԼՊԱՕ.—Կռիւ մը տեղի ունեցաւ ընկերվարականներուն և ժողովուրդին միջեւ։ Տասնըմէկ հոգի ձերբակալուեցան։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՓԱՐԱՓԱՍ.—Վենեսուէլայի Խարկերդարանին նախագահ ատանապատը Փէլմպոյ սահմանագլուխին վրայ կը գտնուի՝ հինգ հազար հոգւով՝ Վենեսուէլայի նախագահ Պ. Զրբրրաս Գոմէրոյի դէմ։

—Վենեսուէլայի պատերազմական նախարարը հրաժարեցաւ, վասնզի Գոմէրոս նախագահը հրամաններ կ'արձակէ՝ Գոլոմբիոյի դէմ պատերազմի հրատարակելու նպատակով։

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑԷԸ

ԻՍՄԱԻԼԻԱ.—Ցուլիս 21ից 31 Սուէզի ջրանցքէն 122 նաւեր անցան և 3,350,000 փրանկ հասոյթ գոյացաւ։

(Ամենայն Նպաստ)

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ԲԱՐԻԶ, 1 օգոստոս.—Սաքենի խմբագիրներէն Պ. Սիթիկէր ալիսարի լրագրանը կատարեց վերջին տարիքը օրուան և տասնչորսերդ ժամու մէջ։ Այսօր Բարիզ կը հասնի։

ՎԵՆԵՏԻԿ

ԼՈՆԴՈՆ.— Բրազիլէն կը հեռագրեն թէ կառավարական զինուորները ետ մղեր են ապստամբները։

ԼԷՏԻ ՊՐՈՏԵՍԻՒՍ ՄԱՀԸ

ԼՈՆԴՈՆ.— Աեզիոյ պատերազմական նախարարին կինը՝ Լէտի Պրոտիք այսօր մեռաւ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼԱ ՀԷ.— Պ. Դրեյֆիւս, յառաջիկայ սեպտեմբերին, այցելութիւն պիտի տայ Մ. Նահանգաց նախագահ Պ. Մաք Քինլիի։

ԼՈՆԴՈՆ.— Հեռագիր մը որուն ըստ ոյզ ըլալը յայտնի չէ, կ'ըսէ թէ պոէրը պետերը որոշեր են Բորթուկալի սացուածքը արշաւել։

ԲԱՐԻԶ.—Կը ծանուցուի թէ անգլիացի Պ. Սիթէ որ լիազօր իշխանութիւնով սացած է Դրեյֆիւսի նախագահին, Զուլուներու միջամտութիւնը խնդրեր է՝ բնաջնջուած թշնամաւոր և Օտաւոր, բայց չէ յաջողեր։ Պ. Սիթէ Գերմանիոյ կայսեր պիտի դիմէ եղեր։

ՁԻՆՈՒՈՐ ԴԵՊՔԵՐԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Աւգլիս Դիքմանիոյ պիտի թողու Ուէյ–Հայ–Ուէյը։

ԲԱՐԻԶ.— Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Ֆրանսական դեսպանը արտօնութիւն կը խնդրէ Բաօ–Թինկ–Ֆուէն Թիէնզին երկաթուղի մը շինելու համար։

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՅԱՄԱՆԱՐՈՑԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Գոյսոյ կողմը մանաւանդ չունինք

ՂԵԼԱՓԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Յսմ. Գոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	27	05 1/
Ամէնէն բարձր գին	»	27	08 1/2
Ամէնէն վար գին	»	27	02
Բուլգարի Երկթ. զգ.	Ֆր.	105	62
Ամէնէն բարձր գին	»	106	—
Ամէնէն վար գին	»	104	75

ՓԱՇԱՅԻՄ 20 Յուլիս

Օսմ. Գոնսոլիտ Սեռի Դ.	Ֆ. Ֆ.	27	06
Բուլգարի Երկաթուղի	Ֆր.	105	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէգի		13	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Բանկի Ժէնէրալ Օթթ.		0	12
Սօս. Օթ. Ճանչ է Վալէօր		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	80
Թրքական բաժնեթ.		5	80
» Ֆուլեանս		194	75
« պարտատ.		476	—
Թարքի Դ. Գոյսոյ		103	—
Թրքական		82	—

ԴՐԱՄԱՆԻՇԻ ԸՆԹԱՑՔԷ

20 Ֆրանքնոց	Ոսկ.	09	19
Անգլիական տակի	»	110	02
Բոլ եմբէրեալ	»	90	30
Ֆրիմից	»	51	08
Մէճիտի ացնան	»	108	08
Մէճիտիէ	»	102	—
Բուլգի Ոսկեղրամ	Օ. Ո.	8	58

ՆԻԿՈՍԻԱՅԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 Օգոստոս

Անգլիական Գոնսոլիտ	93	42 1/2
Օսմանեան Դանի սէրի Բ.	49	50
Օսմանեան Դանի սէրի Դ. բաց.	24	50
Օսմանեան Դանի սէրի Դ. գոց.	24	50
Օսմանեան Գանրա	11	—
Ռուսական 1890	99	—
Հելլենական 5 %	38	50
» Մոնոբոլ	43	—
Գուլկեթական 1888	83	50
Եգիպտական բանկիրներ	106	25
Տօմինիոն	104	—
Թրքական	3	37
Պրազի Երկաթուղի	13	—
Սանտարուինե	23	335

ԲԱՐԻԶ, 1 Օգոստոս

Ֆրանս. Թանի %		101	20
» » 3 1/2 %		102	30
Ֆրանս. Ֆրանս. սէրի Դ.) բաց.	Ֆր.	25	17
} գոց.	»	25	20
» » » Բ.	»	50	70
« « « Դ.	»	27	62
Օսմ. Ֆրան. Պանքա	Ֆր.	530	—
Գոսմանիէ	»	472	—
Բուլգի Երկաթուղի	»	107	25
Օսմ. Ամբարատուն	»	517	—
Օսմ. Ռէգի	»	311	—
Բաքուի Թիւրք 4 %		501	—
Իւէրի Լիոնէ		1025	-
Գուլկեթական Գանի	»	96	80
Հոգեբանական ապահովագ.	»	70	95
Բ—Ֆրանկ	»	83	50
Ալ...Ֆրանկ վրայ	»	25	185
Գրամանիզ	»	—	3

ՎԻԵՆՆԱ, 1 Օգոստոս

Ֆրանս. Լանսանի վրայ	»	239	60
Բուլգարի Երկաթուղի	»	99	—
Օսմ. Ռէգի	»	280	—

ՄԿՈՒՌԻ ՄՈՐԻՒ ՁԱՆՆ ՕՇԱՐԱԿ

Սելտզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգող եւ Ցաւն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պտշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ մեր Մօրիս ծկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմելուով եւ մարսելուով,

ԷՄՆԻԵԼԻԹ ՍԱՆՏՐՂԸ ԷՄՂԱՌ ՖԻՐՈՒԽԹԸ ԻԼԱՆԸ

Պէտէր միւզայէէտէ 18000. 302 սէ-նէսի 1200 նումէրօլը Սէլաէտտին պէյին Ատայի Ռէպիրաէ Գալֆա օսգաղընտա քային 177 արշուն արսա իւզէրինէ մէպ-նի քեարկիր 2 գաթտան իպարէթ 3 օտա վէ 2495 արշուն պաղէր վէ իթիսալընտա 188 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախ-չալ օլարագ 2 գաթտան իպարէթ 7 օտա 1 քիլէր 1 մաթպախ վէ սահրընձ վէ 2 սուփա վէ միւշթէմէլլիքը սայիրէեի վէ 983 արշուն պաղչաեը հավի 2 պալ խա-նէնին թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 55000. 302 սէ-նէսի 154 նումէրօլը Բալի վէ Տիմիթրինին Ատայի Ռէպիրաէ Ճագօմի ճատտէսինտէ քային 22 նումէրօլը 273 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի քեարկիր 3 գաթտան իպարէթ 13 օտա 2 սուփա 1 գուեու վէ 1 մաթպախ վէ 1 սահրընձ վէ միւշթէմէ-լիքը սայիրէեի հավի 1 պալ խանէ իլէ տէրուենիաէ 1 լիմոնլըղը միւշթէմէլ սըրի միւլք 917 արշուն պաղչէնին թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 25000. 303 սէ-նէսի 2132 նումէրօլը Եանգօ էֆէնտինին Ատայի Ռէպիրաէ հարիգ մահա ընտա քային 152 սէթրօ արսա իւզէրինէ մէպ-նի քեարկիր զէմրի գաթը իլէ 2 գաթտան իպարէթ 7 օտա 1 սալօն վէ միւշթէմ-լիքը սայիրէեի հավի սըրի միւլք 1 պալ խանէնին թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 7000,307 սէնէսի 6771 նումէրօլը Սէթֆանէնին Ատայի Ռէ-պիրաէ հարիգ մահալընտա Ատարիմիթրի քիլիսէսի սօգաղընտա մուգատտէմա 3 էլէէվմ 1 նումէրօլը 75 մէթրօ արսա իւ-զէրինէ մէպնի սըրի միւլք քեարկիր 1 պալ արապանը մաղազասընընի թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 5000. 309 սէնէ-սի 3726 նումէրօլը Ամիտա գաբընընի Ա-տայի Ռէպիրաէ Պալըգ Բազարընտա 42 նումէրօլը 43 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախչալ 2 գաթտան իպարէթ 4 օ-տա 1 սուփա վէ սիւրթմէլլիքը սայի-քեեի հավի սըրի միւլք 1 պալ խանէ իլէ թահիրընտա վագը 1 գասալ տիւ-քեաբընընի թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 60000. 303 սէ-նէսի 976 նումէրօլը Անտոն բալա վէ սա-յիրէնին Ատայի Ռէպիրաէ Մամար Նամ մահալտէ Ճագօմի օթէլի գաբըուսընտա 75 նումէրօլը 260 մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի քեարկիր պատուրում գաթը իլէ 3 գաթտան իպարէթ 14 վէ 2 սուփա վէ գուեու վէ սահրընձ վէ խաւէնին էօն ձի-հէթինտէ վէ զէմին գաթընտա 2 օտա վէ մէքսէր տէօշէմէլի 40 մէթրօ կէդռնթի մա-հալի վէ արգա ձիհէթինտէ 440 մէթրօ պաղչէ վէ միւշթէմէլլիքը սայրէեի հավի սըրի միւլք 1 պալ խանէնին թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 10000. 308 սէ-նէսի 14645 նումէրօլը Գամրնկո վէ սայի-քէնին Ատայի Ռէպիրաէ Պէօյիւք Ատա ճատտէսինտէ 4 նումէրօլը զէմին Սուլ-թան Մէհմէտ խան վագֆիքնա մուգա-թալը վէ էպիհէսի միւլք 95 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախչալ 2 գաթտան իպարէթ 4 օտա վէ զէմին գաթընտա 1 հավլը վէ պինա խարիձինտէ 43 պուչուգ արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի 1 մաթ-պախ վէ արգա ձիհէթինտէ 118 արշուն պաղչէ վէ 38 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ուչ օտալարը վէ հէր 2 ձիհէթի ճատտէսէ նազար 1 պալ խանէ իլէ գարշու ձիհէթինտէ ռանի սահիլինտէ 95 արշուն արսանին թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 10000. 303 սէ-նէսի 7717 նումէրօլը Սօփչէ վէ Լամպօ-նին Ատայի Ռէպիրաէ Զըսար Ալիք ճատ-տէսինտէ 67 նումէրօլը 124 արշուն արսա պիւէրիսէ մէպնի ախչալ 3 գաթտան իպարէթ 6 օտա վէ 1 գուեու վէ պոտու-նում գաբընընա 2 մաղազա վէ 126 արշուն պաղչէ վէ տէրուենտէ մաթպախ վէ Կիմիչքիմէլլիքը սայիրէօի հավի սըրի միւլք 61 պալ խանէնին թէմամը։

Դ Պէտէլը միւզայէէտէ 9000. 303 սէնէ-տի 2482 նումէրօլը Մատամ Գարօլին վէ Ալէսանդրանը Գարթալ գազասընտա Սկիւ-տար ճատտէսի նամ տիկէր թահրիր քէօթ-քիւտէ 4 տէօնիմտէն իպարէթ 1 գէրթ թարլա իլէ Սուգալար նամ մահալտէ 23 վէ 24 վէ 25 նումէրօլը Զիրէր տէօնիմ 3 գէրթա թարլա վէ ինէ Խոթման թէ-քէսիտտէ պիրի 2 վէ տիկէրը 4 տէօնիմ 2 գէրթա թարլանը թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 15000. 302 սէ-նէսի 877 նումէրօլը Ակտա Ցիէլգ հանը-մընն Պէօյիւք Ատատա Ականիգլա ճատ-տէսինտէ քային թարաֆիպրը Պագի պէյ վէ Բանաեթ վէ Խրիսթօ թարլաները վէ թարիգը ամ իլէ մահատա 42 նումէրօլը վէ շահպատէ Սուլթան Մէհմէտ խան հաղ-րէթլերի էվգաֆրնա սէնէվի 15 ղրուշ մուգաթաթը պէրմանիպ սէնէսը ռթիգ 10 տէօնիմ արատընը թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 18000. 309 սէ-նէսի 8145 նումէրօլը Գաբտան Բանայի ղէՀՀէսի Պիլիրանը Ատայի Ռէպիրաէ Գումալ սօգաղընտա քային 8 նումէրօլը 172 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի 2 գաթտան իպարէթ 5 օտա 1 մըգաար հավլը վէ պաղչէ վէ 1 մաթպախ վէ 1 գուեու վէ արգա ձիհէթինտէ 94 պու-չուգ արշուն պաղչէ վէ միւշթէմէլլիքը սայիրէեի հավի ղէմինի շահպատէ Սուլ-թան Մէհմէտ խան վագֆքնտան վէ էպ-նեհէսի միւլք 1 պալ խանէնին թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 5000. 308 սէ-նէսի 9956 նումէրօլը մանիֆաթուրանը Թարալամաս Ատայի Ռէպիրաէ Հաճը Ֆօ-թան սօգաղընտա քային 9 վէ միւքէր-թէր 9 նումէրօլը 79 արշուն արսա իւզէ-րինէ մէպնի ախչալ 2 գաթտան իպարէթ 2 օտա վէ 1 մաթպախ իլէ թահիրընտա 1 պալ տիւքեանը հավի զէմինի շահպատէ Սուլթան Մէհմէտ խան հաղրէթլերի վագ-ֆքնտան էպ-նեհէսի միւլք 1 պալ խա-նէնին թէմամը։

Պէտէլը միւզայէէտէ 20000. 308 սէ-նէսի 10226 նումէրօլը Մուսթաֆա պէյին Ատայի Ռէպիրաէ Պաղչէպանօղլը սօգա-ղընտա քային պլտուրում գաթը քեար-կիր տիկէրլերի ախչալ զէմին իւզէ-րինէ մէպնի 4 գաթտան իպարէթ 10 օտա 2 սալօն 1 գուեու 1 սահրընձ վէ իթիսալընտա մաթպախ վէ ֆէվգըլընտա 2 օտա վէ 2 քիլար վէ խա-նէնին ալիք գաթը չինի թարլար իլէ ձէգ-րուշ էօնինտէ մէրմէր տէօշէլի գամէրիէ վէ միւշթէմէլլիքը սայիրէի հավի զէմինի մուգաթաթ էպ-նեհէսի միւլք 1 պալ խա-նէ իլէ 590 արշուն պաղչէնին թէմամը։

(Մնացեալը վաղը)

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷԻԻՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՄՏԱՏԵԱԼ ԻՊՐԻՒՐՍԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գլխաւոր տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գլխաւոր համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ զործակալներ կը փնտռուին

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ

ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱԳ ՏԸ ՇՕՍԱՎ

VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինիին ու օշարակին մէջ Գլտնուած լաքթօ-ֆոսֆագ տը չօն ա-մենէն ազդեցիկ վիրանորոգիչն է։

Ոսկրաթիք տղոց ոսկրները կը չիտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ուշային տղոց։

Զգի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգներ ու չեն վախեր և աւելի կորովի տպաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆագը ստնտուներուն կա-թը կը շատցուցնէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ամէնն հիւանդութեանց։ Իր ազ-դեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուս-նին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ

ՄԱԶԵՐը, ՄՕՐՈՒԿԸ ԵՒ ՊԵՒԲ ՈՒՌՈՎՁՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՆՇՈՏ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը նրբամաշկերը կանհոգանէ երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմըր-ցելի դեղամէն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. չիր մը կը բաւէ անոր ազ-դեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը պարզ-ժելի է և հերթափութիւնը կ'արգիլէ։ Ատոիճանական այլ ստոյգ արդիւնք-ներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ճերկ մը չէ բնաւ։ Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքի-նին, մասնաւորապէս ուրիշներ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կու-տան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնու-թեանց ենթարկուած են միշտ, մազեր-նին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer, ՄԱ-ԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ մեծ ծառայու-թիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գոր-ծածելու համար միշտ։ Գործածման ե-ղանակն է չիշը երերցընել և փոքր ըս-պունգով մը օրը անգամ մը շփել մազե-րուն արմատները։ Փափաքուած արդիւն-քը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաննե-րու մէջ միայն։ Օսմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Ետմունտ Բարուանա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա Վոյվոտա պահականոց-ին քով, Կալաթա—Շիշլի Թրամուէյի գծին մօտ, թիւ 95—96։ Սոյն վաճառա-տան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր։

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆՎԱՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԼԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 թուականէ. 26ին կոստանդնեան ճակատագրեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ ֆր. 967,321,496

Պահեստի դրամ ֆր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, տարեկան, ցմահ թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Թուրքական ապահովագրութիւնի կնոջ կամ ոտոց ու որբերու համար օժիտ մը, լաքթական փոքր վճարումներով։—(մեռ-նողն պայմանները կանոնաւոր ապահով-գրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն օգեցեալի, երկա-թուղիի, թիւնելի եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միսիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այս-պէսով ամբողջ կեանքին համար ապահո-վագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը,—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ Ընդ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ԿՕԳԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ Խան, թիւ 7, 8, 9։

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Զրադումներս ստիպած էին զիս նստ-ղական կեանք վարել, որուն հետեւանքը ամէն օր կը տառապի ՊՆԴՈՒԹԵՆԷ ու ՊԱՍՈՒՐԷ։ Շարունակ գլուխս կը ցաւէր, աչքերս կը մթնային, ստամոքս կը խառ-նուէր և օր մը հանգիստ չունէի։ Պա-սուրէն գոյացած պուչուրը մանաւանդ միշտ կը խշխշային։ Բժշկի մը յանձնարար-ութեամբ ՏՔՐ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐը գործածելէս քիչ յետոյ ստամոքսս չտկուեցաւ, գլուխս ցաւերը անցան. պնդութիւնը աստիճանաբար բժշկուեցաւ և ոչ Պասուրէն և ոչ ա-պուչներէն հետք չմնաց, և հիմա Տէր. Ֆրանքի առողջութեան դեղանատերուն շնորհիւ կատարելապէս առողջ կ'ապրիմ։

Ֆրանսա Սէն Լօռան գաւառին կա-ռավարիչ. ԱԼՖՐԷՏՕ

Վերոյիշեալ դեղահատերը ճշմարտապէս միակ դարմանն են, պնդութեան, պասուրի և անոնցմէ գոյացած ամէն կարգի հիւան-դութեանց. կանոնաւորաբար գործածե-լով, ստամոքսն ու ալիքները կը զօրա-նցնեն ու մարսողութիւնը կը դիւրացնեն։ Կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոց-ները։ 479 21—30

ԷԱ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆՏՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿ.

Ամերիկեան Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութիւն

Siörkenութիւն յետոյ

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլֆիէ փողոց (Պօ-ղոս տէ Ղիդալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ չահերը կը պատկանին ԸՆԿ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրա-կանացած հրաչալուրութեան պարագա գումարն է Մէկ Միլիարտ 359 Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ բաժի՝ 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմ-նուկին ի մէջ՝ 1845՝ ապահովագրեալ-նեու գումարը՝ մէկ միլիարտ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ՆՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագրք (բոլոր) աւելի լաւ առանձնաշնորհում-ներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապա-հովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ Նիւ-Եորքի ապահով-գիրն ստորագրելի չէ բնաւ, և յանձնան թուականէն սկսեալ կեցուչաւորէ որ-հնասի, ընկերութեան և համբերութեան յարգելիք բոլոր վճռանքներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառու-թեան, նոյն իսկ պատերազմի պարհուն։ Ապահովագրեալներ կրնան ապահով տարուն տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանոնաւ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեկանէն սկսեալ, ապահո-վագրողին համար իրաւունք տնկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագրիր կ'ստա-ցուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ ան-ձին ըրած բոլոր մասնաձեռներով, ինչ-պէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկո-սով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել տա.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա և Ամ. ԼՈՒՍԻՕԼ ՅԻ ԸՆԿ.

ԲՆԱԿԻՉ-Գլխաւորակ

Ե. ՋՈՒԱՆԵԱՆ

Վերջնոյ փոստ Վիքթորիա խան Ղալաթիա

194

ՅՐԵՏ. ԼԻՖԵԼԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՐՋԵՆԱՅԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ և Ամերիկեան Գիծ. Բանալ և Օսթենդ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիրգոյրեան	10500	Գլասկոան	3500
Բանիեան	10500	Թիթիրիան	3500
Բէտլանտեան	10500	Բրիտ.ան	3000
Լանքասթրեան	9000	Գլեմգլեան	2500
Գիլսանէլիա	9000	Գլասգոան	2500
Գոլոմպիան	8000	Բոստոնեան	2500
Ճորճեան	8000	Նեռասլանդան	2500
Գոռգոնեան	5000	Լիվերպուլ	2500
Ֆինլանդեան	3000	Լէսթոնեան	2000
Ծուլիանեան	3700	Մինեան	800
Վալոնեան	3700	Գլոսթեր	300
Ֆլամինեան	3700	Լիսբոն	350
Ֆոսիան	3500		

Ապրանքի տեղեկութիւն կը թնդրուի իրենց, տարանքի ապրանք փոխադրելու կամ Ղա-լաթիոյ մեքենատունն կանչուելու համար ի-մանալ հրամանագրի տրելու շաբաթական ծառա-նեանցն Ջ. ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութիւնները համար դիմել սա.

ԷՄԻԼԻՈ ԼԱՆՏԵՆԷՆ

Ղալաթիա, գաղտարանի դիմաց

600 Հին անգլ մեքենատան

ՀԱՄՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ՍՏ. ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱՊՈՏԱԿ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԷ 396

(ՆանՆի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուրեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գարշիքներու մէջտեղ ամենատարածեալ յաւելուածները մէկ անգամէն կը լրանան. գաւով դիմելու ու բաժնուած վերադառնալու պէտք չմնար։

Նորաձեւոր եղանակաւ, նաբրդ, ճաշակաւոր և գիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն ու ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։

Բերանի գեղանդութիւնը կատարելապէս կը բաւարարեն ինչպէս նաեւ թմկնալարիչ գեղեցիկ և ամենակատարելագործուած ոսկեայ ատամներ. միջոցաւ. առանց ցաւի տարաձեւանութեան։

Տ. Գ. Ատամներդ կորսնցուցած ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) ճշտանց կ'ընդունին։

Տանոր.—Պոլսոյ կոչեալ մասնաճիւղ ՋԻՒՆԼԻՔ։ 197

Երբ ամէն առթիւ կը ջանաք ձեր առողջութիւնը պահպանել, ուշադրութիւն դրէք որ ձեր գործածած սիկառի թուղթերն եւս առողջապահիկ ըլլան։ ՏԻՒՔ և ՊՕՆ և ՃԵՐՄԱԿ ԿՈՂԱՐՈՎ ՊՕՆ սիկառի ըմտիր թուղթերը ջերմակս կը յանձնարարուին, որովհետեւ առողջապահական օրինաց համամատ պատրաստուած են։ 14—52

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. որոգայթաւոր ուսումնութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատասխ գիւղական և շքա-գեղեցիկ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներու միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտ-լինկէր, որ բոլոր Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ Բերա, Նիշանթաշը, Գալաթա Սէ-բայի գիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան, Թիւնէլին առաջ. Թրամուէյի կայարանին գիմաց.

ՍՏԱՄԲՈՒԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Գալաթայի Թրամուէյի Մթասբե-նեն դիմաց Թիւ 13։

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

ամբարշի մէջ լուսապն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն պարզուսնամ ձկան իւղն է «Էմուլսիոն»ը որ չօ է տը «ստ»ի հետ խառնուած։ Տրուած հանդիպով կ'ուզեն ճաշակել դայն։ Ընտ. ուրիշ դեղ մի տար տալ ապրեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼը (սրդաան),

ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒԲՈՒՄԸ,

ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,

ԹՈՒԹԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,

ՀԱՐՐՈՒԹԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,

և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարը Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԵՐ ԵՒ ՀԱՒԻՐ 531

NEVRALGIES Անգամ, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին Նորհիւ Տոքթէօր CRONIERի

ՀԱՆԱՐՁԱՆԱՑԱՒԱՑԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ

Տուփը 3 ֆրանք, Համու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ կը ծախուի նաեւ բոլոր դեղարաններու մէջ։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՐՔԱՅԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՐՋԵՆԱՅԻՆ

Հնգամեայ հաշիւ, Ե. Գալաթա և Օրթագիւղ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանեան	1069	Թօմսն	1497	Գոզո	1011	Մարմօ	724	Բօգազիչ	133
Ալէքսօ	3607	Գօնկա	2903	Գլոսնեան	1695	Բարդենիս	3373	Մարքօ	1118
Անեմլեր	1541	Գարբա	885	Գարբա	775	Մարգելլա	3709	Ֆիլիպ	1735
Գիրգոզ	3377	Ֆիտա	4311	Ֆիտա	1581	Մերրաան	3557	Միլիոս	1193
Պատանա	1822	Ֆանիան	937	Ֆինեան	2720	Մելլ	1057	Բարեր	1200
Գօրգանիս	1254	Բուլգ	2533	Հորգանիս	3609	Մանսիրեան	1735	Բաբաս	1333
Գրանդ	1073	Գրարդ	1713	Հանմարդ	595	Բալբիլլ	2419	Բ. Ալեքսի	1546
Գրանս	341	Գինեան	504	Բանդ	2354	Նեբրա	1055	Բարիս	3327
Գրիֆիսլա	4431	Իզոլա	3464	Բաբաս	3540	Օհիս	2100	Բիլիա	1470
Գեյրա	1671	Իլիսարաս	1330	Գինեան	1080	Գինեարիս	4036	Բարգիան	487
Դալիբրա	1337	Իզարգ	1341	Գիլեա	1052	Օրլանտա	1535	Գլարիան	3429
Դանիս	1344	Իֆնա	954	Բալիբեր	2407	Բալբերան	1637	Գարգ	1914
Դանգ	1094	Ֆինեան	1835	Բանիս	1709	Բալ	510	Գալ	1339
Ֆիրանիս	2729	Ֆլամինիս	249	Լեգ	1053	Բրանիս	2229	Գալիսարեան	2398
Միբերգ	1834	Ֆրանչիսգ	4582	Լերբանդ	2373	Ռինալտա	1962	Նեբա	1850
Գլեն	2697	Գալիլեա	3060	Լիվորնա	1843	Բոլոր	1613	Ֆերգ	1303
Գիլասաս	4235	Միրանս	1243	Լոնդեզգ	3181	Բանիս	1789		

Թօքիս շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հա-սած է։

Թօնկօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ և ամսոյս 29ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել սա գործակատար Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԵ ԲՐՕՔ

Թիւ 32—34, Գեղեցիկ Մեկնէթ խան, Ղալաթիա 277

ԵՐԱԽՏԱՊԱՐՏ ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Բարիզի մեծահռչակ փասանաբաներէն մին ստամոքի սոսկալի հիւանդութեան մը հետեւանքով ստիպուած էր երեսի վրայ ձգել գործերը, այնչափ կը տառապէր։ Մեծ ախորժակով կը ճաշէր, սակայն կէս ժամ վերջ գլխու պտոյտն ու ստամոքի խիթերը կը դառնացնէին կեանքը փաս-տաբանին որ երկու տող բան գրելու անկարող էր դարձած։ Գրիչը ձեռք առնելի անմիջապէս վերջ ստամոքսը կը ծանրանար, սիրտը կը խառնուէր և ամբողջ մարմնովը կը ճնշուէր։ Ստամոքի հիւանդութեանց դարմանումին յատուկ դեղահատերը։ Ջուրերը, փոշիներն ու գինիները յաջո-ղաբար գործածեց առանց փոքրիկ թեթե-ւացում մը ձեռք բերելու։

Խնջոյքի սեղանէ մը վերջ երբ խեղճ սարդը անկիւն մը առանձնացած լրիկ մթիկ կը տառապէր ըստ սովորութեան, տան-տրուհին քովը եկաւ և խստիւ յանձնարա-րեց ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՃ գործածել եթէ ստամոքի ա՛և է հիւանդութիւն ունի, փաստաբանը թէև յուսահատ, սակայն փորձ մը եւս ըրած ըլլալու համար, առն վերադառնալուն չիշ մը ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՃ բերել տուաւ և գաւաթ մը խմեց անկի։ Այս առաջին գաւաթն իսկ իր բարերար ազդեցութիւնը ներգործեց և հիւանդը թեթեւացում մը զգալով ստամոքսին վրայ շարունակեց գործածել ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՃը։ Մէկ քանի շաբաթ վերջ ստամոքը գաւա-ւոր սովորական առողջութիւնը, մարսո-ղութիւնը կանոնաւորուեցաւ ու քիչ յետոյ փաստաբանը բոլորովին ապաքինելով սկսաւ շարունակել իր զբաղումները։ ու զինքը երախտապարտ զգալով ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՃԻՆ ստամոքսի հիւանդութեանէ առաապրող-ներուն ջերմապէս կը յանձնարարէ զայն։

Կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոց-ները։ 466 18—30

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ծանրաւոր նաւեր մեկնելիք

Դ. 17 30 Օգտակ ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դ. 18 31 Բազմք, Սեպ, Ներքոնգիր ժամ 10ին միջօրէի առաւ ճանապարհ։ լավ Ներքոնգիրս, Բազա-Բուրգաս, Նա-ֆա, Տեբրան եւ Փրիսի։

Դ. 19 1 Օգտակ ժամը 10ին միջօրէին առաւ։

Դ. 19 1 Իզմիրս, Պլեռա, Սամսուն, Տրաբզոն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Սինոպ եւ Զոնգուլդակ ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Կրկ. 20 2 Օգտակ ժամը 4ին յետ միջօրէի։ 51

ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ԵՒ ԼԱՎԱՆԱՅԻ

Ն. ԲԱՄԲԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԱՀԱՆԱՅԻՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ

Օգոստ. 5ին Գառամանի, Մարսիլիայէն։

» 5ին Անգլոդի,